

HERINNERINGEN

- ◆ watersnood (1953)
- ◆ bevroren zee (1963)
- ◆ vismijnresultaten (2012)
- ◆ tewaterlating De Scute (1999)
- ◆ op vlucht voor de oorlog (1940-'44)

5 414306 101517 0 6113 >

De 500 woorden van Nicole.

Nicole Derycker is een geboren Oostendse, dochter en kleindochter van vissers. Tot haar 27ste woonde ze in de Stad aan Zee, daarna spoelde ze weg naar Brugge, Antwerpen en Watou en belandde uiteindelijk terug in Oostende. Voor HVVB schrijft ze maandelijks een column in minder dan 500 woorden.

De klank van de geheime naam

Niet de aanstormende. Niet die met de briesende overslag. Nee, de voorlaatste zachttaardig kabbelende. De in mineur bruisende. De in bonsaigolving van withheldere bijna doorzichtigheid strelende. Zij, laatste doorgeefluik tussen wat wilskrachtig aangestormd komt en wat zich gracieus overgeeft. Van hen hield ik als klein meisje, als ze timide zachtroze kleurden in fel oranje ondergaande zon. Als op het einde van een lange stranddag mijn slentervoeten hen niet konden doorklieven, mijn stampvoeten hen niet konden doen uiteen spatten. Tintelend in honderdduizenden belletjes boden zij mij vlagen van zeegeur aan. Hondstrouw likten ze mijn voeten. Ze fluisterden: jij bent ons lief, bij ons ben je thuis en noemden me bij mijn geheime niet door vader-moeder gegeven naam.

Vandaag kijk ik naar hen vanop de dijk. Gierende vlagen van heimwee om het verloren paradijs. Waar is het zachte? Het nederige? Het zich ontroerd offerende? Waar is de aanbidding gebleven? Het verbondene? De heelheid? Waarom lijkt de eindeloos repetitieve, eeuwig aanwezige, troostende golving nu onbereikbaar?

Ik zie een schip de stormgolven doorklieven. De mannen aan boord trotseren de wildschuimende overslag. Straks varen ze de havenluwte in. Straks het lossen van de buit, het weerzien der geliefden. Liepen zij ooit als kleine jongens langs de

vloedlijn? Weten ze nog de kusgeluidjes van de voorlaatste uitlopers van de oneindigheid. Denken ze nog wel eens aan hoe het was, vroeger? Voor ze sterk en stoer werden. Voor niemand hen nog hun geheime naam toefluisterde.

Ik trek mijn winterschoenen uit. Loop blootsvoets door het mulle zand. Voel de beet van het ijzige water, zie de grijze weerkaatsing van sneeuwvlucht. Het is anders nu. Harder. Killer. Maar, hoor. Hoor! Ze fluisteren hem nog steeds.

Alleen voor mij verstaanbaar. De klank van mijn geheime naam. Zij kennen hem nog. En ik nu ook weer.

De mast van het binnenvarende schip glijdt boven het staketsel landinwaarts. Is thuis waar de mannen aanmeren? Of is het waar het zeegat weer overgaat in oceaan? Is thuis het huis waar ze straks gaan slapen? Of is het 't schip waarop ze daarna weer zullen aanmonsteren?

Of zijn zij uitverkorenen en wonen ze tot in de eeuwigheid in de klank van hun geheime naam?

Nicole Derycker
foto: Jo Clauwaert

Stichting voor Duurzame Visserijontwikkeling

SVDO vzw
Wandelaarkaai 4
8400 Oostende
Tel: 059 50 95 26
Fax: 059 50 96 64
info@sdvo.be

Openingsuren:
Van maandag t/m donderdag
van 8.30u tot 12.15u - 13u tot 17u
Op vrijdag van 8.30u tot 12.30u

HETZEEVISSERSFONDS
fonds voor bestaanszekerheid

Zeevisserfonds
Wandelaarkaai 4
8400 Oostende
Tel: 059 50 95 55
Fax: 059 50 95 25
info@zeevissersfonds.be

Openingsuren:
Van maandag t/m donderdag
van 8.30u tot 12.15u - 13u tot 17u
Op vrijdag van 8.30u tot 12.30u

HET VRIJE VISSERIJBLAD

Onafhankelijk magazine
van de zee
ISSN: 0776-6912

MEDEWERKERS:

Jo Clauwaert, Robert Coelus, Filip De Bodt, Walter Debrock (†), Nicole Derycker, Juul De Vocht, Zio Joris De Voogt, Don Fabulist, Peter Flynn, Peter Holvoet-Hanssen, L.A. Inghelbrecht, Jan Lamote, Frank Neyts, Jef Klausling (†), Antoine Légat, Chris Meyers, Eddy Serie, Geert Cyriel Tavernier, Flor Vandekerckhove, Louis Vande Castele, Jacques van Harten, Marnix Verleene, Katrien Vervaele, Guido Walters (†).
Gasten: John Aspeslagh, Cees De Baare, Christoph Bruneel, Kay Deleersnyder, Thierry Van Eeckhout, Isabelle Van Eeghem, Daniël Eyland, Elke Jacobs, Marc Loy, vzw Oosteroever, Felix Willems
Vormgeving: cdvproductions@skynet.be

Redactie te bereiken op

0474 53 88 00

E-mail: het.visserijblad@telenet.be

www.visserijblad.be

V.u.: Flor Vandekerckhove

Brusselstraat 12, Bredene

UITGEVERIJ:

VZW Liefkemores.

Redactie, publiciteit en

alle correspondentie:

HVB, Brusselstraat 12,

8450 Bredene

Omslagfoto: Jo Clauwaert

Losse nummers: **3,99 euro**

Abonnementen!

* **Jaarabonnement België**

(12 opeenvolgende nummers startend

vanaf de betaling) door overschrijving

van 30 euro op rekening

384-0596581-18 van

Het Visserijblad, met vermelding

abo HVB.

* **Jaarabonnement Nederland**

(12 opeenvolgende nummers, startend

vanaf de betaling) door overschrijving

van 52,00 euro op

de Belgische ING-rekening van

Het Visserijblad (IBAN):

BE50 3840 5965 8118

(BIC): BBRUBEBB.

Vermelding: abonnement HVB.

Jaarresultaten vismijnen

GEMIDDELDE VISPRIJS DAALT SPECTACULAIR

In de kleine vismijn van Nieuwpoort zakten zowel de aanvoer als de besommingen op indrukwekkende wijze. De opbrengst halveerde zelfs en bedraagt nog nauwelijks 480.000 euro, een absoluut dieptepunt. Verwonderen doet dit niet. Nieuwpoort mag zich wel profileren als garnaaalhaven, maar op de 'Dag van de garnaal', het fameuze promotiemoment voor dagverse garnaal in september, telde de vloot daar nog slechts twee (!) eenheden die deze visserij beoefenden. Dat was weliswaar een momentopname onzentwege, maar dan toch een die veel te betekenen had.

Ook in Oostende en Zeebrugge moet men zich zorgen maken. Er is duidelijk iets aan de hand met de visprijzen, want in die twee vestigingen steeg de aanvoer wel, maar toch moest de Vlaamse Visveiling (VV) tegen een kleinere omzet aankijken.

Het was de tweede keer dat de gefuseerde vismijnen van Zeebrugge en Oostende een gezamenlijk rapport konden voorleggen.

Voor de tweede keer op rij kan de VV een aanvoerstijging noteren. In 2010 kregen de twee (toen nog afzonderlijk opererende) vestigingen 16.600 ton visproducten te verwerken.

In het eerste fusiejaar steeg de aanvoer tot 17.500 ton (+6%). Verleden jaar deed de VV er nog een schep bovenop: 18.153 ton (+3,6%).

Toch is 2012 geen goed jaar geworden. De toegenomen aanvoer zag zich niet weerspiegelen in een stijgend omzetcijfer. In 2011 klokte de VV nog af op 75,2 miljoen euro, in 2012 schoot daar maar 69,4 meer van over (-7,7%).

Wat was er gebeurd? De gemiddelde visprijs daalde in 2012 met maar liefst 11%.

Dat is spectaculair. In de pers sprak men zelfs over een historische gebeurtenis. Reder Dany Vlietinck van de Z 483 *Jasmine* formuleerde het zo: *'In vergelijking met de besomming van 2011 loop ik in 2012 300.000 euro mis. Bovendien zijn de kosten gestegen. De brandstof zelfs met 10 percent. Dat heeft me 100.000 euro extra gekost. Nog zo'n jaar en het wordt onhoudbaar.'*

Volgens Noël Devisch van de VV komt de prijsval er door de economische crisis.

De consumenten zouden passaal overschakelen op goedkopere visproducten, wat uiteraard de gemiddelde prijs in de veiling naar beneden haalt. Bovendien vertrekt er vanuit onze mijnen veel vis naar Griekenland, Spanje en Italië, waar consumenten getroffen worden door grote bezuinigingsmaatregelen. De daardoor gekrompen vraag in die landen laat sporen na tot in onze vismijnen.

Tongquotum weer niet opgevist

Misschien is er nog wel een andere reden. De Vlaamse vissersvloot heeft in 2012 veel tong in zee laten liggen. Uiteraard zouden de omzetcijfers van de Vlaamse Visveiling er anders uitgezien hebben mocht dat niet gebeurd zijn. Naar verluidt zou er in 2012

CREVITS

**IMPORT - EXPORT - ALLERLEI KETTINGEN EN KETTINGMATTEN
ANKERS - HERBRUIKBARE MATERIALEN - VISSERIJBENODIGDHEDEN
RUBBER BOLLEN EN RUBBER RINGEN**

Marcus Gerardsstraat 12, 8380 Zeebrugge. Tel.: 050 54 48 33

Kotterstraat 42, 8380 Zeebrugge. Tel.: 050 54 45 85

Ankerstraat 20, 8400 Oostende. Gsm: 0475 30 39 87

Fax: 050 54 79 11

Telefoneren vanuit Nederland: +32 50 54 48 33

bijvoorbeeld vierhonderd ton minder tong uit de Noordzee gehaald zijn dan in 't voorgaande jaar. (*) **Merkwaardig** is dat omdat het tongquotum in 2012 hoger lag dan dat in 2011 het geval was: de Vlaamse vissers mochten dus **meer tong** binnenhalen, maar het tegenovergestelde gebeurde.

Slagen de Vlaamse vissers er hoe langer hoe **minder** in om het tongquotum ten volle te benutten? Dat is des **te opvallender** omdat de Nederlandse vissers in 2012 blijkbaar **geen last** hadden van een gedaalde tongaanvoer. Zelf **vermoeden** we al vele jaren dat de saneringsgolven waaronder de Vlaamse visserij de voorbije jaren geleden heeft de vloot tot onder het *minimum vitale* (de beruchte 'onderste grens') gebracht heeft

en dat die vloot al te klein geworden is om het quotum ten volle te benutten. Het is een vermoeden dat de sectortop wel tegenspreekt, maar dat hoe langer hoe meer door de feiten bevestigd wordt.

De achterstelling van Oostende

Op 26 november 2010 bekrachtigde de Oostendse gemeenteraad de overeenkomst tussen de VV en de stad. In die overeenkomst kreeg de privéonderneming de toelating om de vismijn van Oostende te exploiteren. De gemeenteraad kreeg toen te horen dat de nieuwe exploitant garandeert dat 45 percent van de vangsten in Oostende geveild zou worden, een cijfer dat ongeveer overeenkwam met de toenmalige verhouding tussen de vismijnen van Oostende (45%) en Zeebrugge (55%). Yves Miroir, visserijchef van Oostende, zei daar toen over: *'Het is heel belangrijk voor Oostende dat die 45% gebetonneerd zit in de overeenkomst. Per percent minder betalen ze 1 miljoen euro boete'*.

In 2011, het eerste jaar van de werking van de VV, was er echter van 45% absoluut geen sprake. In dat jaar werd slechts 31% van de aanvoer in Oostende geveild. In dat jaar kreeg die vismijn dus 14% minder vis te verwerken dan wat de VV eerder beloofd had. De uitbater had de aanvoer in Oostende gewoon laten ineenstorten.

Uit het debat dat daarover in de gemeenteraad plaatsgreep bleek dat die 45% niet over één jaar gemeten mag worden, maar over een periode van vijf jaar. M.a.w. het aanvoercijfer mag in Oostende al eens een jaar onder de 45% zitten, maar gemeten in de periode 2011-2015 moet het wel degelijk 45% bedragen. Noël Devisch verklaarde toen overigens dat de VV er al in 2012 naar zou streven om het evenwicht te herstellen. Is dat ook daadwerkelijk gebeurd? Niet helemaal... of zelfs helemaal niet. In totaal haalde de VV vorig jaar 18.153 ton vis binnen. Zeebrugge kreeg daarvan 11.793 ton (65%) toebedeeld

en Oostende 6.360 ton, ofwel 35%. Dat is dus een schamele 31% van 2011, het is nog altijd veel minder dan de overeengekomen 45%.

Boete van 12 miljoen

Er zijn inmiddels twee jaar gepasseerd van de vijf waarover de overeenkomst spreekt. In hoeverre heeft de VV haar belofte ingelost? Een cumul van de cijfers van 2011 en 2012 leert ons dat Oostende tot vandaag slechts 33% van de aanvoer toegewezen kreeg, maar liefst 12% minder dan overeengekomen. Wanneer deze verhouding aangehouden wordt dan moet de VV in 2016 een boete ophoesten van 12 miljoen euro!

Kan het tij nog gekeerd worden? Wellicht niet. Verleden jaar liet Noël Devisch ons nog het volgende weten over de Oostendse plannen van de VV: *'Dit jaar [2012 n.v.d.r.] moeten alle vergunningen geregeld worden, om dan in 2013 aan de afbraak van de oude gebouwen te beginnen. De nieuwe vismijn moet uiterlijk op 2 januari 2015 van start gaan.'*

Als de uitspraken van Devisch ook maar iets te betekenen hebben dan zal het vismijngebouw in Oostende nog dit jaar afgebroken worden. Het kan niet anders dan dat de sloop de aanvoercijfers in Oostende negatief zal kleuren en dat de 45% daardoor dit jaar evenmin gehaald wordt. Aangezien de nieuwe vismijn *'uiterlijk op 2 januari 2015'* van start gaat, is het de bedoeling dat die in 2014 gebouwd wordt. Ook in dat bouwjaar zal de Oostendse vestiging de beloofde 45% niet krijgen, wegens geen beschikbare vismijn. M.a.w.: de overeenkomst wordt door de Vlaamse visveiling helemaal niet nageleefd. Een debat in de Oostendse gemeenteraad dringt zich op.

Nederland

De omzetzijding van de VV staat in contrast met de situatie in Nederland. Ook daar steeg de aanvoer (van 98.848 in 2011 tot 102.454 ton in 2012), ook daar daalde de gemiddelde visprijs (garnaal uitgezonderd), maar i.t.t. de situatie in de VV steeg de omzet van de gezamenlijke Nederlandse vismijnen toch van 283,1 tot 299,9 miljoen euro. Een en ander zou te verklaren zijn door *'een gigantische stijging van de garnalenprijs'*. De garnalenomzet verdubbelde daardoor haast in Nederland: van 25,1 tot 49,9 miljoen euro, terwijl het aanbod iets daalde: van 12,4 naar 12,1 miljoen kilo.

Uitschieters zijn de vismijnen van Lauwersoog en Den Helder. Lauwersoog noteerde een superjaar met een omzetzijding van 14,1 naar 24,3 miljoen euro, behalve in garnalen werd hier ook een meerwaarde met vis gerealiseerd. Als afslag zonder garnalen deed Den Helder het ook opvallend goed met een omzetzijding van 18,0 naar 21,1 miljoen euro, het visaanbod steeg daar met maar liefst 38 procent.

Flor Vandekerckhove • foto's JoC

(*) Het Nieuwsblad, 29.12.2012. — Zelf krijgt ons blad nooit het cijfermateriaal vanuit de Vlaamse Visveiling aangeboden. Ondanks ons aandringen was dit ook dit jaar weer niet het geval, zodat we helaas verplicht zijn deze cijfers op krantenberichten te baseren.

Jason Cattoor ging met de prauw vissen in Afrika

Eind vorig jaar was er op de VRT een reeks 'Beroepen zonder grenzen'. Telkens gingen vier Belgische vaklui hun beroep uitoefenen in een ander continent. Ook vissers kwamen aan de beurt. Ze trokken naar Afrika, meer bepaald naar Togo, een klein vissersdorp aan de Baai van Benin. Jason Cattoor (22) uit Zeebrugge was erbij. Hij vaart als stuurman op de Z 90 'Francine', het vaartuig van vader Eddie.

HvVB: Jason, hoe ben je te weten gekomen dat de VRT dit programma zou maken?

Jason: Ik was in zee toen de zender 'één' contact opnam met de rederij. Mijn zus had mij omzeggens ingeschreven zonder dat ik ervan wist. Na er een paar dagen over na te denken heb ik toegestemd.

HvVB: Waarom heb je 't gedaan?

Jason: Omdat het een buitenkans was! Vertrekken naar een vreemd land en meemaken hoe de mensen daar in dezelfde sector (over)leven. Tot aan de uitzending mochten mijn collega's en ik niets onthullen aan vrienden en familie, op straffe van een enorme boete!

HvVB: Kende je de andere vissers die megingen al?

Jason: Pierre Buysse kende ik niet, Christian Bil en Bart Van Den Berghe wel.

HvVB: Wat was jullie eerste indruk in Afrika?

Jason: Het begon al goed! Onze bagage mochten we maar meenemen nadat we een soort losgeld betaald hadden, corruptie troef! Daarna moesten we nog enkele uren rijden vooraleer we het kuststadje bereikten, het overgrote deel over zandwegen vol van putten en bulten. Langs de wegen niets dan dorre aarde en schamele hutten. Je wordt direct met je voeten op de grond gezet.

HvVB: Bij aankomst in het dorp werd je door een gastheer naar jullie accommodatie geleid, het leek mij niet echt comfortabel.

Jason: Comfortabel was het wel, maar een goede nachtrust hebben we niet gehad. Eén van mijn collega's, ik zal geen namen noemen, heeft er meer dan één boom over doorgezaagd! Douchen konden we niet en het groot toilet was letterlijk een putje graven op het strand!

HvVB: Zo te zien werden jullie wel heel vriendelijk onthaald.

Jason: Dat is waar, de Togolezen waren enorm vriendelijk en sociaal. 's Avonds werd er samen gegeten en daarna nog nagepraat en zelfs een beetje gefeest. Al goed dat er twee Togolezen waren die Engels spraken, want mijn Frans is op z'n zachts gezegd miserabel. Die twee werden dan meteen ook tolken.

HvVB: In België varen jullie op schepen die bij wijze van spreken zichzelf kunnen besturen, met computers om te zien waar de vis is, waar er zandbanken en wrakken liggen. Jullie moesten echter met de lokale vissers mee in hun vissersprauwen. Een groter verschil kan ik me niet inbeelden.

Jason: Wat die mensen daar doen om aan hun vis te komen verdient respect. De bedoeling was dat wij enkele dagen mee zouden gaan, en dan op de laatste dag met vier zelf met zo'n prauw in zee gaan. Jammer genoeg was de branding veel te sterk, zodat we uiteindelijk maar twee keer in zee geweest zijn. Een hele belevenis! Het water hozen was echt wel noodzakelijk, want zelfs zonder hoge golven maken die prauwen water, waterdicht kun je ze niet noemen, ze zijn dan ook al oud. Als het net in het water ligt moeten de vissers dan zo'n twee uur liggen dobberen vooraleer ze het terug kunnen binnenhalen. Hier kunnen we in die tussentijd iets eten of even slapen, de Togolezen kunnen dat natuurlijk niet! Eenmaal terug thuis, op het strand wordt alle gevangen vis op een hoop gesmeten en verdeeld. Nadat ieder zijn part gekregen heeft, wordt de rest opzigelegd om te verkopen op de wekelijkse markt. De vrouwen verkopen op die dinsdag hun vis om graan, groenten en andere etenswaren te krijgen. Dat dorpje leeft van de ruilhandel, geld kennen ze nauwelijks.

HvVB: We zagen ook dat praktisch gans het dorp meehielp om een gigantisch net uit zee aan land te trekken.

Jason: Inderdaad, dat is een andere manier van vissen. Het hele dorp doet mee, want die netten zijn natuurlijk loodzwaar. Alles wordt gelijk verdeeld, maar alleen nadat alle werk gedaan is. Want het is zoals onze begeleider Pegho zei: anders loopt iedereen direct weg!

HvVB: Je zei al dat de lokale bevolking enorm vriendelijk was, hou je nog contact?

Jason: Ja. Er is in het dorp één gsm waar iedereen gebruik kan van maken. Pegho en de twee 'tolken' horen we nog regelmatig. Ik heb al besloten om binnenkort eens terug te keren. Het was een superervaring! Hoe de mensen daar leven en toch gelukkig zijn met wat ze wel hebben... Ik zeg het nog eens, niets dan respect voor hen. We voelden ons die week volledig opgenomen in hun groep. Eén van mijn collega's heeft zelfs een huwelijksvoorstel gekregen vanwege de vader van een lokaal meisje! Niet dat ik de loftrampet wil steken, maar als dat meisje te kiezen had, dan koos ze mij hoor!

Interview Elke Jacobs

DE WATERSNOOD VAN 1953

60 jaar geleden, op 30 januari 1953, kregen we een hevige Noordzeestorm te verduren. We herinnerden al aan die dramatische gebeurtenis in ons decembernummer. Vandaag komen we erop terug, met twee getuigenissen, beelden van de begrafenis van slachtoffers en ten slotte met een opgeheven vingertje uit het binnenland: pas op, want 't kan weer gebeuren!

CEES DE BAARE OVER DE WATERSNOOD VAN 1953

GARNALENVISSERS IN DE SUPERSTORM

Zoals elke nacht varen Wannes en zoon Herman met hun garnalenkotter IJM 202 Maria de vissershaven van IJmuiden uit. Het waait stevig, maar die mannen zijn wel meer gewoon. Nadat ze de pieren zijn gepasseerd, zetten ze koers in zuidelijke richting. Doorgaans vissen ze in de noord, maar de afgelopen weken was de vangst daar maar mager geweest en dus kiezen ze een andere visgrond. Of ze met deze wind wel dicht onder de kust zullen kunnen vissen, is een ander paar mouwen en voer voor discussie tussen vader en zoon. Een discussie die aanwakkert naarmate de wind toeneemt en het weerbeeld verslechtert. De wind is gedraaid van pal west naar noordwest en neemt elk kwartier toe in kracht. En noord of zuid gaan vissen, doet er nu niet meer toe, want het enige wat ze nu kunnen doen, is met de kop in de wind gaan liggen en het weer afwachten.

Vader en zoon hebben zowat alle weersomstandigheden op

Cornelis Gerrit (Cees) de Baare is op 13 maart 1954 geboren in een vissersgezin te IJmuiden. Hij en zijn broer zouden de kotter van vader overnemen, maar in de jaren 60 was het in de visserij geen vetpot en vader verkocht de kotter. Cees is na een opleiding als timmerman gaan werken op een havensleper en is een tijd stuurman geweest, daarna kanaalmeester op een patrouillevaartuig van de overheid. Later gaf hij les in het nautisch onderwijs, waar hij op een opleidingschip voor de binnenvaart jongeren trainde. Nog later was hij aan de slag bij de Haven Amsterdam als Nederlandse Nautisch Verkeersleider en daarna werd hij Inspecteur en Beleidsmedewerker binnenvaart. Tussendoor schrijft Cees ook gedichten, jeugdboeken en romans over de zee. www.ceesdebaare.nl.

de Noordzee meegemaakt, van vliegend stormweer tot zware onweerbuien en alles wat daar tussenin zit, maar deze keer is het wel goed raak. Maar de 'Maria' is ook dit keer gewillig en gedraagt zich in deze briesende storm als een vis in het water. De zware noordwester houdt de hele nacht aan. Urenlang ligt het schip met de kop in de wind te steken, van vissen is geen sprake. Tegen de ochtend, wanneer het licht in de lucht komt, zien ze dat

ze dwars van Scheveningen liggen. En nu horen ze ook over de scheepsradio hoe de storm op de kust heeft aangericht. Vooral het Zeeuwse is getroffen. Verschillende dijken op de Zeeuwse eilanden zijn doorgebroken en hele stukken land zijn onder water gelopen. Wannes en Herman voelen zich betrokken, want al wonen en varen zij wel vanuit IJmuiden, het zijn geboren en getogen Zeeuwen, 'Bressiaanders' zoals ze zich noemen.

Achter hen zien ze twee silhouetten van kotters hun richting op komen stomen. Herman pakt de koperen verrekijker en roept naar zijn vader dat het oom Piet en oom Bram van Bresjes zijn. Wannes pakt de verrekijker en tuurt in zuidelijke richting. Door de enorme hoge zeegang zijn de twee kotters slechts af en toe en heel even, tussen twee hoge golven in, te zien. De zee lijkt hen met momenten bijna op te slokken.

Herman pakt de hoorn van de scheepsradio en stemt af op de juiste frequentie. Hij hoort zijn ooms tegen elkaar roepen en verneemt zo dat zij hén gezien hebben. Zijn vader doet minder enthousiast; zittend in een hoekje van het stuurhuis knikt hij alleen maar met zijn hoofd en schuift zijn alpinopet nerveus heen en weer. 'Het is goed fout in het Zeeuwse, jongen,' bromt hij, 'anders kwamen Bram en Piet niet de noord ingestoomd.'

Hij begint steeds sneller op zijn pruimtabak te kauwen en om de haverklap spuwt hij het bruine vocht in zijn kwispedoor. En Herman draait nog maar een zware Brandaris terwijl hij luistert naar zijn ooms. Dat ze nog nooit zo'n hoge zeeën langs de Nederlandse kust hebben meegemaakt en omdat het in Zeeland nog het ergste is, varen ze de noord in om te proberen Scheveningen binnen te lopen. Maar gezien de te korte pieren van Scheveningen, blijkt dit ook geen optie. De pieren verdwijnen door de hoge golven helemaal onder water, zodat deze geen bescherming bieden als ze haven binnenlopen.

De drie broers overleggen en besluiten naar IJmuiden op te stomen en daar te proberen binnen te lopen. De oudste, Bram, stelt voor om even te bidden voor de mensen in Zeeland die door de ramp getroffen zijn, en zeker voor deze die omkwamen. En ja, ook een gebed om voor henzelf een behouden terugreis naar IJmuiden te vragen.

Binnen in IJmuiden

De drie garnalenkotters varen dus in noordelijke richting om een poging te wagen de pieren van IJmuiden binnen te lopen, maar ter hoogte van Zandvoort worden ze door de kustwacht aangehouden en krijgen ze het verbod om binnen te varen, want het is met deze zeegang veel te gevaarlijk, ze zouden onherroepelijk op de pieren terechtkomen. Ze moeten buiten maar met de kop op de wind gaan liggen steken om beter weer af te wachten.

Wannes begint weer met zijn alpinopet te schuiven, neemt dan de hoorn van de scheepsradio van zijn zoon over en begint met een kwaai kop, en in het Zeeuws, te roepen dat hij naar binnen komt en daar zelf wel de verantwoordelijkheid voor zal dragen. De beambte heeft dit niet meteen begrepen en vraagt om het bericht te herhalen, wat Wannes ook doet. Met nog meer heftigheid. Wat zijn broers Bram en Piet, ieder in hun eigen stuurhuis, met de

Alle industriële en sloopherstellingen mekaniek en plaatwerk

Nieuwe Werfkaai 14 • 8400 Oostende

T: 059 33 22 15 • F: 059 33 01 55

GSM Johan: 0477 31 54 15

GSM Ludo: 0477 33 54 35

**BEMA
DOET
HET**

SKB Life Saving Equipment

reddingsvesten - reddingsboeien - drijvende toestellen - valschermsignalen - stakellichten man.o.boordlichten - noodzenders Locat - radio Beacon - reddingsvlotten: RFD, Elliot, Viking, Zodiac, Autoflug, Bombard, Avion, Callegari, Servaux, Mitsubishi, Soniform - nazicht brandblusapparaten.

- ERKEND SERVICESTATION -

VERANTWOORDELIJKE VOOR DE KUST:

A. VAN DURME. TEL.: 0475 25 88 02

SKB Life Saving Equipment
Vosseschijnstraat 44
2030 Antwerpen
Tel + 32 (0) 3 2138670
Fax + 32 (0) 3 2138671

Afdeling kust
H. Baelskaai 8A
B-8400 Oostende
Tel.: 059/33 96 00
Fax: 059/33 96 01

nodige hilariteit aanhoren. Zij weten immers als geen ander dat je Wannes nooit iets moet verbieden, want als je dit doet, kun je er van op aan, dat hij zijn zin doorzet.

Blijkbaar zit er bij de beambte toch iemand die Zeeuws verstaat, want het bericht komt dat het allesbehalve veilig is en ze op een proces verbaal kunnen rekenen als ze het verbod binnen te varen aan hun laars lappen. Wannes brabbelt iets onverstaanbaars terug en beëindigt het gesprek. Tegen zijn broers roept hij: 'Ik ga voorop, volg me maar, en als ik het zeg moeten jullie alles, maar dan ook alles uit jullie scheepsmotoren halen wat erin zit.'

Herman krijgt de opdracht om de zuidpier ruim genoeg te passeren, dan op de kop van de noordpier aan te varen en vlak ervoor hard stuurboord uit te gaan. Ondertussen gaat Wannes de kleine machinekamer in en laat de tweecilinder Kromhout spetteren. De motor brult als nooit tevoren.

Herman tuurt vanuit het open geschoven stuurhuisraampje naar de zuidpier; zijn gezicht en zijn kleren nat door het buiswater.

Het hele stuurhuis staat trouwens kletsnat door de overkomende zeeën. Op het moment dat Herman de zuidpier gaat passeren, landt er, schijnbaar uit het niets, een grote spierwitte meeuw op het dek van de 'Maria'. De meeuw fladdert weer omhoog om te landen op de garnalenketel, nog geen meter van Herman af.

Hij kijkt Herman recht in de ogen en geeft met zijn vlerken aan welke kant Herman zijn roer moet leggen. Wat Herman zonder enige twijfel doet. Want op dat ogenblik herinnert hij zich de legende die zijn vader vertelde: de zielen van verdronken zeelui komen als witte meeuwen op aarde terug, met het doel alle zeelieden op alle zeeën over de hele wereld te beschermen. Nu ja, zo'n legende wordt doorgaans met een korreltje zout genomen, maar op momenten als deze, wordt er graag geloof aan gehecht.

En dan hoort Herman de meeuw krijsen en in dat gekrijs meent hij te horen: 'Hard stuurboord zeune, hard stuurboord!' En hij draait het roer zo snel hij kan naar stuurboord.

Niet alleen de Maria, ook de twee andere scheepjes krijgen tussen de koppen van de pieren verschrikkelijke klappen, maar het lukt hen. Hevig slingerend, maar behouden, varen ze de pieren van IJmuiden binnen. Nadat zij in de luwte van de wal en het forteiland zijn gekomen, komt Wannes de stuurhut ingelopen en slaat zijn zoon als compliment een paar keer stevig op de schouder. Tevreden kijkt hij achterom naar de kotters van zijn broers, die keurig achter hem aan varen.

Bij het passeren van de Semafoor worden zij weer opgeroepen door de kustwacht, maar gedrieën schakelen ze lachend de radio uit. Bij het binnenvaren van de visserijhaven, trekken alle schepen aan de sloopshoorn, als teken van compliment.

Nadat de drie kotters veilig aan de houten steiger achter in de haven liggen afgemeerd en de motoren zijn stilgezet, danken ze God voor de behouden binnenkomst. Na het gezamenlijk gebromde 'amen', denkt Herman nog even aan zijn meeuw en klimt dan de trap van de steiger op, waar hij de dienders van de kustwacht al ziet komen. 'Ben jij de schipper?' vragen ze.

Herman schudt zijn hoofd, wijst achterom naar zijn vader die er ook aan komt en geeft de heren wel even mee dat zij de schipper rustig moeten benaderen. Dat doen ze ook, maar Wannes krijgt wel zijn proces verbaal aan zijn broek.

Al bij al blijft Wannes er gelaten onder en nodigt hij de dienders zelfs uit om een kop verse koffie te komen drinken, waar zij graag op ingaan. Ze vertellen hoe het in Zeeland gesteld is. Ze weten nog niet alles, maar het is een regelrechte ramp en er zijn al vele doden te betreuren. Dat er ook dringend hulp nodig is, vertellen ze, en er veel hulpmiddelen die kant op moeten, maar alleen per

schip aangevoerd kunnen worden en alleen over de binnenwateren. Wannes gaat dan ook stante pede informeren of zij kunnen helpen met het verschepen van de hulpmiddelen. Het duurt niet lang voordat hij de juiste personen te pakken heeft en die zijn zeer opgetogen met het aanbod. Alleen is zo'n garnaalkotter door zijn mast wel te hoog om binnendoor naar Zeeland te varen. Wannes vindt evenwel niet dat dat een probleem kan zijn. Hij loopt onmiddellijk naar huis, waar hij zijn broers en de andere bemanningsleden aantreft. 'Wij gaan naar Zeeland!' zegt hij.

Naar Zeeland

De mannen beginnen meteen het vistuig van boord te halen en ook de achtermasten los te maken en aan wal te leggen. De voormasten kunnen niet zo gemakkelijk van dek gehaald, maar dat is geen probleem: er wordt een zaag ingezet en de masten worden afgezaagd tot op vier meter hoogte, waar het toplicht wordt teruggezet om aan de juiste verlichting voor de binnenvaart te voldoen. Verder slaan ze voldoende brandstof en water in, en voor een week proviand.

Ondertussen stromen de schenkingen binnen. De plaatselijke reders en visserlui kopen alle kruideniers in de omgeving leeg aan zuivelproducten om met de drie kotters mee te geven naar het rampgebied. De drie Zeeuwse broers zijn nu niet zo stoer meer als ze er uitzien en ze zijn danig ontroerd door alle hulp die zij van hun collega's en andere personen rond de haven krijgen. En dan vertrekken ze onder grote belangstelling vanuit IJmuiden via de Zuidersluis in de richting van Amsterdam, waar ze zich melden op één van de steigers achter het Centraal Station, waar in alle haast door het rode kruis een overslagpunt is ingericht.

De dames en heren van het Rode kruis kijken hun ogen uit als de luiken van het visruim worden geopend. De voedingswaren nemen zowat het halve ruim in beslag, maar er is nog wat plaats voor dekens en kleding. Aan dek worden nog wat kleine bootjes gehesen. En weer worden de trossen losgegooid en trekken de drie kotters verder binnendoor naar Zeeland. Een probleem is dat niet, want Wannes heeft tijdens zijn jonge jaren op de binnenvaart gevaren en weet als geen ander de weg over de Nederlandse kanalen en de rivieren.

Onderweg hebben ze veel bekijks, want het gebeurt niet vaak dat er garnalenkotters met afgezaagde masten over de binnenwateren varen. Aangekomen in het rampgebied worden de kotters in een haven afgemeerd en de kleine bootjes in het water gehesen. Het is de bedoeling dat die bootjes met hun buitenboordmotoren het overstromde gebied opvaren om hulp te gaan bieden aan de mensen in de afgelegen boerderijen en huizen. Maar er is niemand die met die bootjes kan varen...!

De bemanning van de kotters verdelen zich in groepjes van twee, en dagen na elkaar verlenen ze hulp in het rampgebied. Elke avond als ze weer aan boord van hun eigen scheepjes komen, zijn ze behoorlijk aangeslagen door wat ze gezien hebben.

Wanneer ze na enkele weken terug kunnen keren, varen ze eerst naar Breskens, waar ze een nachtje slapen. Welverdiend, want ze zijn doodop. De volgende dag varen ze achter elkaar aan, over een bladstille Noordzee, terug naar IJmuiden. Daar liggen drie op maat gemaakte masten te wachten die belangeloos aan boord worden geplaatst. Ook het vistuig wordt weer aan boord gebracht en als alles gereed is, varen de drie kotters gezamenlijk de pieren van IJmuiden uit.

Twee kotters varen in zuidelijke richting en één in noordelijke richting. Zoals elke dag op jacht naar de vruchten van de zee.

Cees De Baare

1953 — DE STORMVLOED IN HET HAVENTJE VAN LILLO

'Voor de schepen was het die nacht soms beter in zee dan binnenliggen in de sommige haventjes,' vertelt Walter Van Glabbeek.' In Noord-Beveland en op Schouwen-Duiveland bracht de storm de grootste schade toe, maar ook bij ons in Lillo. Daar werden heel wat scheepjes en zeiljachtjes tegen de dijk te pletter geslagen en sommige waren zelfs over de dijk heen gekatapulteerd en in het veld terechtgekomen. Zo werd ook de YE.190 zwaar beschadigd. Dat scheepje was een paar jaar voordien nog mijn eigendom geweest. Ik had dat samen met mijn neef gekocht, dat was een hoogaars die we hadden laten verbouwen tot jacht, dat gebeurde in dit tijd wel meer. Zo had mijn grootvader in 't jaar 1937 in Boekhoutte de BOU.14 gekocht, een lemmerhengst.' 'De YE.190 hadden we de naam van mijn zus gegeven, Flo. We hadden het scheepje in 't haventje van Lillo gelegd. Om ermee te gaan varen, reed ik met mijn fiets helemaal vanuit Kalmthout, waar ik toen woonde, er naar toe, maar toen ik mijn vrouw leerde kennen, die niets met water en varen had, heb ik het aan een vriend verkocht. Dat scheepje, de Y.190, dat toen in Lillo lag, is de nacht van de storm te pletter geslagen. Toen het daarna openbaar verkocht is geworden, stond er op de gele aanplakbiljetten van de notaris te lezen dat de bruikbaarheid niet kon worden gewaarborgd.'

Walter vertelt verder nog dat er twee bressen in de dijk waren geslagen zodat het water in het Fort van Lillo heel snel steeg. Toen is de eigenares van het restaurant Scaldis in Lillo meegeleurd door de stroming en verdronken. 'Ik kende de heer en mevrouw Grosfeld behoorlijk goed omdat ik er wel eens vaker ging eten', vertelt Walter. 'Dat deed dus wel iets wanneer ik dat hoorde vertellen. Het was al laat in de nacht en er waren geen klanten meer aanwezig. Toen de vloedgolf kwam en op en over de kade en de dijken stroomde, spoelde het water ook in het etablissement. De heer en mevrouw Grosfeld gingen de trap af en kwamen terecht in de stroming. De vrouw werd meegeleurd en verdronk. Haar man had haar proberen vast te houden, maar het water was te sterk. Madame Grosfeld was één van de meer dan tweeduizend slachtoffers die de storm die nacht heeft gemaakt.'

Katrien Vervaele

Walter Van Glabbeek (1925) is niet uit de visserij afkomstig, maar van kleins af heeft hij wel gevaaren, samen met zijn vader en grootvader, steeds op omgebouwde vissersvaartuigen. Hij is lid van de Vrienden van het Scheepvaartmuseum Antwerpen, lid van het Scheepvaartmuseum in Baasrode en lid van de Koninklijke Belgische Marine Academie. (Foto kv)

BRIEF UIT HET BINNENLAND

OVERSTROMINGEN

20 januari. Het sneeuwt. In Herzele wil ik de trein nemen. 18u12. De NMBS roept om dat er een vertraging is omdat het 'rollend materieel' niet tijdig ter plaatse geraakt. Ze durven daar om één of andere reden niet vermelden dat het om treinen gaat. Beter ware nog 'omdat het rollend materieel vierkant draait'. De wachtzaal is dicht. De kou kruipt van mijn voeten naar mijn hoofd. Naast mij staat een Congolees, gitzwart met witte achtergrond. En witte tanden. Hij zegt mij dat het geen weer meer is in België. Er verandert iets: de zomers zijn warmer, de winters grilliger. Een voorbijganger vraagt me of alles in orde is. Wij, Vlamingen, dragen zorg voor mekaar, tenminste als er een anderskleurige in de buurt is.

Omdat we zorg dragen, stemmen we voor partijen als N-VA en Vlaams Belang, broederlijk samen klauwend voor onze volksnatie. Zo ook in Denderleeuw, het dorpje dat mensen kennen van de stationsnaam die ik door het treinraam halt zie houden. N-VA en CD&V kregen er een gemeentebestuur cadeau van het Vlaams Belang.

Dat ben ik gaan bekijken, ik loop namelijk niet zo hoog op met nationalistes. Van her en der waren ze in kleine groepjes naar Denderleeuw gekomen om hun plaatselijke voorman en Voorposter Kristof Slagmulder te steunen. Met één groot bord: 'VB Blankenberge steunt Slagmulder Denderleeuw.' Aha, mannen van aan 't zeetje. Nette mannen, met een kaalgeschoren hoofd en roze oogjes. Hartverwarmend hoe deze kustbewoners solidariteit betonen met het binnenland.

Ook Luc Vermeulen is erop afgekomen, de hoofdmans van Voorpost en veiligheidschef van het Vlaams Belang. Die komt om de solidariteit in goede banen te leiden. Daarnaast nog een veertigtal zwaar uitgedoste robocops annex waterkanon. Die dienden erover te waken dat de viering in het gemeentehuis niet teveel last had van de solidariteit die buiten betoond werd. Het scheelde overigens geen haar of de solidariteit was ontaard in een warm handgemeen onder het oog van de toezieende arm der wet. In elk geval voelde ik mij een pak onveiliger tussen die skins dan op het perron van Herzele.

Nog minder veilig voel ik mij bij het lezen van teksten over de klimaatverandering. In dit Vrije Visserijblad staat al één en ander over de grote overstroming van 1953. In de Denderstreek zijn overstromingen minder groot, maar we krijgen er wel ons deel van. Om de twee, drie jaren hebben we prijs. Dan staan de mensen alhier in 't water. Sinds de Ronde van Vlaanderen de Muur schrapte, komt die stad alleen nog in 't nieuws als de mensen er ongewild aan 't baden zijn.

En 't gaat niet verbeteren. In het boek 'Bridges over Troubled Waters' staat een studie over de relatie tussen klimaatopwarming en overstromingen. Wetenschappers hebben scenario's berekend. Die geven aan dat Geraardsbergen dubbel zoveel onder water zou kunnen staan als er niet dringend iets gebeurt om onze koolstofuitstoot te verminderen. Wij Vlamingen, wij dragen zorg van mekaar... als ons hoofd niet toevallig de andere kant opkijkt.

Intussen rijden we Brussel-Zuid binnen. Een nieuwe reeks gevaren wacht me op. Mijn buurman spoort niet meer naar Brussel, omwille van het gevaar. Ik denk hetzelfde: de voetpaden liggen er spekglad bij. Niet zo fijn als je het omwille van een gescheurde meniscus met een wandelstok moet doen.

Filip De Bodt

UW PUBLICITEIT IN HET VRIJE VISSERIJBLAD?

Contact, info en opmaak:
cdvproductions@skynet.be

Na de watersnood van 1953

In december 2012 publiceerden we een uitvoerige reportage over de watersnood van 1953 en over de storm aan heel onze kust huisgehouden had. We konden er een mooie fotoreportage aan toevoegen, gebaseerd op het fotoarchief van onze lezer Daniël Eyland.

Achteraf stuurde Eyland ons nog enkele foto's door van de begrafenis van slachtoffers in Oostende en een aantal knipsels uit de plaatselijke pers. Zij illustreren de ontreddering die

de watersnood in de stad teweeggebracht had. 'Door dhr Henri

Deschepper, uit de Ooststraat 37, werd aldaar een mannenlijk drijvend aangetroffen. Het bleek dit te zijn van dhr Willy Eerebout, uit de Dorpstraat 9, te Bredene, waarvan nog niet kon uitgemaakt worden hoe hij te Oostende aan zijn einde kwam.'

Ene Henri Decuyper kwam aangifte doen 'dat de vrouw Leontine Debaets met haar 19-maand oud kindje Ronny Deceuninck, een woonwagen betrok in de nabijheid van het Oostertaketsel en beiden in levensgevaar verkeerden. Door het water overmand gelukte men er toch nog in de vrouw te redden, doch het kindje werd achterna verdronken gevonden door een der sasknechten.'

De vrijdag na de feiten werden vijf van de acht slachtoffers plechtig begraven. 'Overal wapperden de vlaggen halftop.

Alwie zich vrij had kunnen maken was opgekomen naar de kerk van de H.H. Petrus en Paulus. In het hoogkoor stonden de lijkkasten van Isidoor Gunst, Pharaïlde Gunst, Robert Vanderwal en Germaine Dumarey of de vier personen, die omkwamen in de overstromde huisjes langs de Bredense Steenweg. Een katafalk stond in de kerk opgesteld tot nagedachtenis van visser Albert Bulcke, omgekomen in zee.'

Na de dienst 'zette zich de droeve lijkstoet, met de stadsharmonie aan kop, in beweging. (...) Schoolkinderen vormden de haag bij de doortocht van deze droevige stoet. Na de lijkwagens kwamen de verwanten van de slachtoffers en de aanwezige personaliteiten.'

(Foto's uit de collectie van Daniël Eyland.)

Het gebeurde vijftig jaar geleden De bevroren zee

In Bredene is het strandwater tot ver in zee bevroren. Op de achtergrond zien we iemand die zich ver in zee waagt. (foto fv)

Al wie ouder is dan 55 zal zich de Siberisch koude winter van 1962-'63 herinneren en beelden op het netvlies meedragen van een bevroren Noordzee, althans van het strandwater. De op het strand geworpen ijsschotsen en de opgewaaide bevroren sneeuw gaven het kustlandschap een Arctische aanblik. Nooit leek de Noordpool zo dichtbij.

We schrijven 1962 en beleven de koudste winter sinds het Franse revolutiejaar 1789. Alleen in 1947 beet de kou even fel in de kleren, maar niet zo lang als in 1963. De polaire winter '62-'63 duurde van medio november tot in maart. Met een negatieve piek van 22 december tot begin maart. Een groot deel van Europa kwam economisch en sociaal verstijfd uit die vriesmaanden. Kanalen en rivieren vrozen dicht en legden de binnenscheepvaart stil. Wegen waren onberijdbaar door gladheid of door opgewaaide sneeuw. De steenkoolbevoorrading kwam in nood, scholen sloten de deuren wegens niet te verwarmen klaslokalen. In de Ardennen waren verafgelegen dorpen tot een week van de buitenwereld afgesloten en werden voor het eerst sinds lang wolven en zeearenden gesignaleerd.

Tol

In Nederland werd voor de twaalfde keer de Elfstedentocht gereden. Bij de start vroom het -20°C. Oren neuzen, vingers en tenen vrozen af.

Amper 69 van de 10.000 schaatsers bereikten de eindmeet. In Londen stierven die winter 340 inwoners door een hardnekkige smog die bij windstil weer dagen aanhield. In heel West-Europa eisten de ijskeldertemperaturen begin januari al meer dan 1.000 doden. In ons land bedroeg de gemiddelde temperatuur tijdens de Nieuwjaarsmaand -4,6°C.

Attractie

De kust had er een attractie bij: hoogseizoen in de kerstvakantie. Iedereen kwam buiten, ook al waren de mensen minder mobiel, de wegen spiegelglad en bevroor de brandstof van de wagens in de leidingen. Niets kon op tegen dit erg zeldzame winterplaatje: na kanalen, rivieren, meren en plassen bevroor uiteindelijk ook de zee. 'Dat kan alleen,' zegt Jan Seys van het Vlaams Instituut voor de Zee, 'als de temperatuur van het zee-water -2°C haalt. Normaal is het kustwater in de winter 6°C. Natuurlijk spelen ook waterdiepte, stroming en windsnelheid een rol. Als er geen wind is en dood tij zal eerst het strandwater bevriezen.' Ijspret was er uiteraard niet voor iedereen. De vissers zagen hun vaartuigen maandenlang vastgevroren in de haven liggen en ook de bouwvakkers wisten hun vriesverlof als maar verlengd.

De kust had er wel een attractie bij. Mensen kwamen massaal buiten om het schouwspel te zien. (foto Beeldbank Oostende)

Vastgevroren

Dat bevroren zeewater was niet overal even dik en werd ook door de brandinggolven van onder uitgehold. Dus over die bevroren zee lopen was niet zonder gevaar. In De Haan kwam een meisje in moeilijkheden: het werd door wandelaars gered. In Oostende diende de brandweer een jongen uit z'n benarde positie op het ijs te redden. De toen 15-jarige Bernard Staelens uit Zeebrugge, nu apotheker op rust in De Panne, was intern aan het O.-L.-V.-College in Oostende. 'Toen we na de schoolweek langs het Mercatordok naar de tram stapten, zagen we de vogels die vast gevoren zaten in het ijs. Zowel eenden als meeuwen waren bij hun landing met hun zwemvliezen op het ijs blijven 'kleven'.'

En we plukken nog een dramatisch bericht uit een reportage in Humo: in Ichtegem overlijdt de 15-jarige Gilbert Broucke in het ziekenhuis aan de gevolgen van de winterkou: de jongen had 3 dagen eerder anderhalf uur plichtbewust in de vrieskou op z'n bus naar school staan wachten. Maar die arriveerde niet omwille van het winterweer.

Van sneeuwklassen is nog geen sprake maar in Bredene amuseert de lokale schooljeugd zich door met manshoge metalen reclameborden van cafégevels en terrasafasteringen als echte bobsleeërs van de hoge duinen te suizen.

Marc Loy

De kustvissers liepen over het bevroren water naar hun scheepjes (foto ml)

Oud-kustvisser Norbert Desmit:

'We konden naar onze schepen wandelen'

Oud-kustvisser Norbert Desmit was 29 jaar in 1963. 'Op dat moment telde de kustvisserij in Oostende zeker nog zo'n 70 à 80 vaartuigen. Ik voer samen met m'n jongere broer Lucien op de O 234 Reinilde, het schip van m'n vader. Maar omdat ook het Montgomerydok al rap dichtgevroren was, konden we niet uitvaren. Het heeft toch bijna drie maand geduurd dat we met de hele vloot vastgevroren zaten. Gelukkig konden m'n broer en ik stempelen. Wie in 't midden van dok lag kon zelfs over het ijs naar z'n scheepje wandelen. Velen hadden wel een koord gespannen voor het geval het ijs zou kraken, maar daar was niet echt gevaar voor. Iedere dag lieten we de motor van ons vaartuig een half uurtje warm draaien en we verdreven de grootste kou aan boord met een kolenkachel. En al wat kon bevroren aan boord dekten we af met oude dekens. Ik herinner me ook dat er 3 IJslandvaarders op de slipway op de Oosteroever gevangen stonden o.a. De O 236 en de Z 425. Nee, toen we ongeveer midden maart weer konden gaan vissen was er niet meer vis dan gewoonlijk in die periode. In 1947 hadden we ook een erg strenge winter gehad en ook toen was de zee bevroren, maar ik heb daar minder herinnering aan. Ik was toen nog maar 13 jaar zat in de visserijschool John Bauwens in de Schippersstraat.' (ml)

OOSTENDSE TOESTANDEN OP DE OOSTEROEVER

Het Oostendse stadsbestuur keurde begin december de bouwvergunningen goed voor de bouw van luxe-appartementen en kantoren op de sites van de voormalige netten-en touwfabriek van Ostend stores (La Mouette), de McCain fabriek en het reeds gesloopte Velokot.

Baelskaai 12 La Mouette en McCain

De Baelskaai 12 was eertijds de netten- en touwfabriek van Ostend Stores - La Mouette en is ook de zetel geweest van het Duits Consulaat. Samen met gebouwen van McCain 'met zijn zo typische baksteen architectuur' dragen deze panden bij tot het unieke karakter van de Oosteroever.

Beiden stukjes erfgoed dus met een karakteristieke architecturale uitstraling en cultuur-historische waarde voor de site, die moeten wijken voor zielloze nieuwbouw.

Op het ogenblik dat je dit artikel leest zijn beiden gebouwen, misschien al hetzelfde lot beschoren als het al gesloopte Velokot. Op deze adressen immers wil het stadsbestuur de aftrap geven van een spelletje nietsontziende hoogbouw. De aanplakkingen van de bouwvergunning zijn verschenen en eind januari zou de afbraak beginnen...

Erfgoed?

Hoewel de promotor, in zijn inrichtingsstudie voortdurend verwijst naar het belang dat zij besteden aan de bestaande historische maritieme elementen van de site wordt uitgerekend het enige, in betreffende bouwblok aanwezige getuigenis van maritiem verleden (en opgenomen in de inventarisatie van erfgoed!) gesloopt.

De vzw OOSTENDSE OOSTEROEVER – Unieke maritieme met een ziel - is een kritische denktank voor wat reilt en zeilt in de Oostendse haven, in het bijzonder wat betreft de site Oosteroever.

De troeven en karakteristieken op economisch, sociaal, cultureel, historisch, ecologisch, recreatief (en toeristisch!) vlak van deze unieke maritieme site vormen een basis voor een duurzame ontwikkeling. Meer dan ooit dienen we alert te zijn voor éézijdige visies en foute kortetermijnbeslissingen, nefast voor een duurzame toekomst en de ziel van deze site.

Een complete visie over de samenstelling (op economisch, ecologisch, historisch, sociaal en cultureel vlak) van de site Oosteroever is even onontbeerlijk als het stelselmatige overleg met de aanwezige actoren: de overheden, de nijverheid, de bewoners en andere stakeholders.

**Wil je samen met ons, deze visie helpen uitdragen en/of aanvullen met Uw eigen ideeën?
Wordt dan lid van de Vzw Oostendse Oosteroever"
Ook jouw mening telt!**

Voor lidmaatschap, donatie, contact en onze recente acties kan je terecht op <http://www.oostendseoosteroever.be>

Onze huidige actiepunten:

- toegekende bouwvergunningen: misleiding data van openbaar onderzoek?
- negeren van bezwaarschriften
- verlenging Grup Zeehavengebied
- mobiliteitsstudie
- geluidsstudie
- event met studenten Antwerpen
- algemene kwis

Dit is in strijd met het Gemeentelijk Ruimtelijk Uitvoerings-Plan (GRUP).

Een greep uit de doelstellingen en ontwikkelingsperspectieven van het GRUP: "... bij de ontwikkeling maximaal rekening (te) houden met beschermde monumenten en gezichten ..." en ... "optimaliseren en behoud van culturele maatschappelijke en historische waardevolle elementen".

De inventarisatielijst van bouwkundig erfgoed omschrijft het gebouw als volgt: "(De)Vlaamse vissერიjcoöperatie heeft een belangrijke cultuurhistorische waarde en is een drager van de geschiedenis en cultuur van het gebied"

Welke is de argumentatie dat uitgerekend een deel van het enige (op voorgestelde site), op de inventaris van onroerend

foto Geert Decroos

erfgoed opgenomen gebouw, tegen de vlakte moet gaan? Hoe is het mogelijk dat een eerder ongunstig advies tot sloop (april 2009) en een besluit tot behoud ervan kan worden genegeerd?

Korte Nelle?

De bouwvergunning betreft een bouw van 15 bouwlagen met totale hoogte van om en bij de 50 m. Dit is ook in strijd met eerder genoemd GRUP, dat o.a. volgende doelstellingen hanteert: "... bij de ontwikkeling maximaal rekening (te) houden met beschermde monumenten en gezichten..." en "kenmerkend voor het huidige grid is de beperkte hoogte van de bebouwing (tot maximum

3 bouwlagen).” Het voorgestelde project houdt dus absoluut geen rekening met de karakteristieken van zijn omgeving. De inplanting van deze en latere te bouwen volumes past absoluut niet in het patroon van de bestaande percelen. Er wordt gewoon geen rekening mee gehouden. Dit is in strijd met eerder genoemd GRUP: ...“industriële grid” ... “de bebouwing dient binnen de bestaande structuur van het grid, die zo typisch is voor de hele site, te vallen en nieuwe bebouwing dient uit te gaan van de huidige kavelstructuur...”

Voorgestelde architectuur, hoogbouw van 15 bouwlagen, heeft absoluut geen aansluiting met en is vreemd aan het typische karakter van de bestaande bebouwing op de Oosteroever. Het spel van de overwegende horizontale lijn met een aantal verticale aksenten (vuurtoren als herkenningpunt) wordt genegeerd.

Er gebeuren rare dingen...

De leden van vzw Oostendse Oosteroever zitten dagelijks op vinkenslag om het reilen en zeilen op Oosteroever te volgen. Eigenaardig genoeg gebeurde het volgende. De eerste keer dat iemand van ons de aanplakkingen aantrof was op vrijdag 13 december. Stedenbouw beweert dat de aanplakkingen op deze data werden aangebracht:

- 8 november hoek Fortstraat - Victorialaan
- 14 november voor Frima-McCain
- 28 november voor de H.Baelskaai 12

De aanplakkingsattesten spreken over dezelfde data. Stedenbouw toont foto's van de aanplakkingen die op die data genomen zouden zijn. Erg vreemd dus allemaal, maar we kunnen niets bewijzen. Je kunt nu eenmaal geen foto's maken van iets wat er niet is...

Stad Oostende: rechter en partij

We hadden dus enkel nog de tijd om een beroepschrift aan de deputatie te richten voor de Baelskaai 12. Dit is vertrokken op 28/12 en daarin hebben we alle punten uit het bezwaarschrift van de bouwvraag hernomen. We hebben daarbij nog enkele punten toegevoegd, o.a. dat Stad Oostende in deze rechter en partij is. De stad Oostende levert in dit dossier – alsook in de 2 gelinkte dossiers (Hoek Fortstraat-Victorialaan van dezelfde aanvrager) en (Hendrik Baelskaai 24 aangevraagd door NV Dejaegher) een vergunning af. De stad Oostende is in deze zelf de opdrachtgever en aanvrager aangezien het hier over een Publiek Private Samenwerking gaat. Het komt er dus op neer dat de stad Oostende zowel rechter als partij is in deze. Dit lijkt ons onaanvaardbaar. Temeer omdat de Provincie West-Vlaanderen onder voorbehoud een positief advies verleende, maar zonder de behandeling van – en rekening houdend met de 190 bezwaarschriften. Deze werden met het dossier naar de stad Oostende gestuurd, waar ze blijk-

baar zomaar onbehandeld en genegeerd werden. Het volledige bezwaarschrift vind je terug op onze website.

Democratie? Recht op inspraak, maar niet in Oostende

Voor deze dossiers werden samen over de 300 bezwaarschriften ingediend. Noch van de Provincie-diensten noch vanwege het Oostendse Stadsbestuur werd één indiener ingelicht en geïnformeerd over de behandeling en het resultaat van het onderzoek van deze bezwaarschriften. Dit is niet volgens de wettelijk te volgen procedures...

De vzw Oostendse Oosteroever dringt er dan ook aan op in deze gehoord te worden door de deputatie van de Provincie West-Vlaanderen en zal zich zonedig moeten wenden tot de Raad van State.

(foto's Jo Clauwaert)

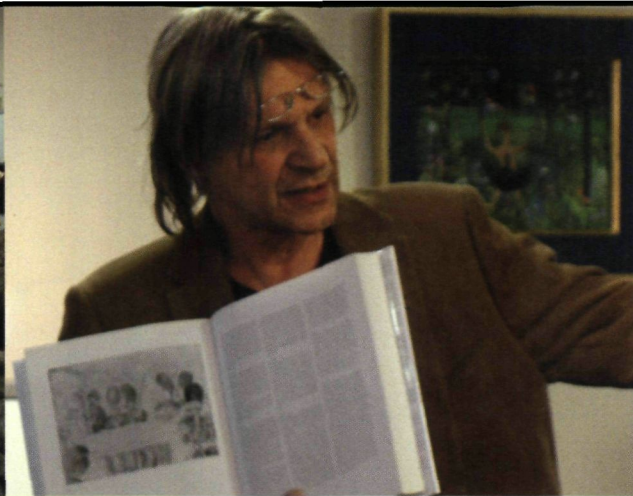
Edwin LAUWEREINS

Havenstraat 3 • 8400 Oostende

T 0475 61 65 89 • F 059 50 06 41

**SCHEEPS- EN ALGEMENE
SCHILDERWERKEN**

Boekvoorstelling Amandine in Carpe Diem

De publicatie van de roman Amandine heeft nogal wat weerklank gehad: twee volle bladzijden in de nationale editie van De Standaard, een interview op de nationale zender Klara... Op zondag 20 januari stelde Flor Vandekerckhove zijn nieuwe roman aan het publiek voor in Tielt. Dat gebeurde in de galerie Carpe Diem, waar een geïnteresseerd publiek de felle sneeuwval getrotseerd had om naar een lezing te luisteren over de op- en neergang van de Oostendse vissersgemeenschap. Op 19 maart stelt Markant Knokke-Heist de roman Amandine voor te Heist. Dat grijpt plaats in het museum Sincfala, waar de aanwezigen ook de visserijfoto's van Jo Clauwaert zullen kunnen bewonderen. Wie meer wil weten neemt contact op met Markant via het e-mailadres anniedevos@scarlet.be. (foto Kay D.)

Opleiding tot Motorist 221 kW in 2013

De opleiding van Motorist 221 Kw wordt georganiseerd in de lokalen van het Maritiem Instituut Mercator, Mercatorlaan 15 in Oostende, en de VDAB van Zeebrugge. De lessen lopen van 25 maart tot en met 12 april (met uitzondering van Paasmaandag 1/4/13). Toelatingsvoorwaarde is dat men in het bezit is van een STCW A-VI § 1-4 certificaat en een attest van medische keuring. Het examen wordt afgenomen op zaterdag 14 april 2012. Meer informatie en inschrijven op deze opleidingen kan telefonisch bij de Administratie van het Zeevissersfonds op nummer 059.509.555.

Cursus zeeanimator

In maart organiseert de Provincie West-Vlaanderen opnieuw een cursus 'Zeeanimator'. Naar aanleiding van de eerstkomende 'Week van de Zee' (26 april tot 12 mei) ontwikkelt het provinciebestuur veldwerkpakketten om met kinderen uit het basisonderwijs de zee te ontdekken. De cursisten leren werken met drie van deze pakketten. Er wordt tijdens de cursus ook aandacht besteed aan het omgaan met een groep kinderen en hoe hen bij het onderwerp te betrekken. Om de cursus te volgen is er geen specifieke voorkennis nodig. Na het volgen ervan kunnen cursisten bij gemeentes, scholen en verenigingen ingeschakeld worden om een groep te begeleiden. De vorming gaat door in De Wielingen, Graaf Jansdijk 18 in Wenduine (De Haan). Data: dinsdag 5, 12 en 19 maart 2013, telkens van 9u30 tot 16u30. Prijs: 20 euro (cursusmap, educatieve publicaties en koffie/ thee inbegrepen) Meer info: claudewillaert@west-vlaanderen.be of 059 34 01 64. Inschrijven kan tot en met 1 maart.

Nu is er ook Het Vrije Boomerijblad

Na Het Vrije Visserijblad is er nu ook een soort vrij bosblad gelanceerd. Aan de wieg ervan staat o.a. Don Fabulist, de in Wallonië wonende verteller die ook regelmatig zijn vertellingen in ons blad publiceert. Samen met enkele gelijkgezinden stampte hij daar het tweetalige(!) L'arbre à palabres uit de (bos)grond, met als ondertitel: Onafhankelijk tijdschrift van het bos. In het driemaandelijks tijdschrift is

er plaats voor de natuur, streeklegenden, getuigenissen, vertellingen, poëzie, foto's, tekeningen en cartoons. De titel van het tijdschrift verwijst naar de Baobab, de zgn. vertelboom waarrond de 'gepalaberd' wordt. Don Fabulist zegt daar zelf over: *'Het is de stille wens van de genoten van L'arbre à palabres dat ze hiermee kunnen bijdragen aan het bundelen van geestrijke en bosminnende krachten.'* Wie meer wil weten of wie een proefnummer wil aanvragen kan dat doen via info@madametoutou.be.

Promovis Nieuwpoort krijgt website

Rau Romeo, voorzitter van Promovis Nieuwpoort vzw blonk van trots op de Nieuwjaarsreceptie van zijn organisatie. Die bestaat dit jaar immers 10 jaar. Rau: *'Als we de naakte cijfers bekijken dan was 2012 geen goed jaar. Maar we moeten nuanceren. Zo was de N 86 geruime tijd uit de vaart en lag de N 58 in de aanloop naar een overname ruime tijd tegen de kaai aangemeerd; elementen die er toe bijdragen dat de cijfers in de juiste context dienen geplaatst en niet eng geïnterpreteerd.'* De voorzitter is optimistisch: *'Goede ondernemers en bij uitbreiding zeker vissers met hun jagersinstinct kunnen zich bijzonder goed adapteren aan veranderingen.'*

Trots kondigde hij de lancering van een website aan, via het project AS4 medegefinancierd door subsidies van de Europese Unie. Wat mag u daarvan verwachten? 'Eerst en vooral meer algemene informatie (vissoorten, visserij-technieken...) maar ook geactualiseerde info omtrent het reilen en zeilen bij Promovis en de Nieuwpoortse visserijgemeenschap. Het is de bedoeling de bezoekers aan onze website diets te maken wanneer het juiste moment is om bepaalde vissoorten te kopen, prijstendensen mee te geven, wie o.a. koopt op de veiling, de aanvoer, enz. Daarnaast communiceren we uiteraard ook over de diverse evenementen georganiseerd door Promovis.'

Wijzen we er ten slotte nog op dat Kris Vandecasteele in het nieuw samengestelde schepencollege opnieuw bevoegd wordt voor de Nieuwpoortse visserij. In zijn portefeuille: Leefmilieu (uitgezonderd vergunningsbeleid), Stadsgebouwen (uitgezonderd kerken), Landbouw en visserij, Platteland en waterbeheersing, Senioren en Fairtrade.

ZEEVISSERS - VISBEWERKERS
- HAVENARBEIDERS - ZEELIEDEN EN BINNENSCHIPPERS
VOOR AL UW PROBLEMEN
WENDT U TOT DE

Zeemansbond A.B.V.V.

Ivan Victor
Federaal secretaris
zeevisserij

Nieuwpoortsesteenweg 98,
8400 OOSTENDE.
T 059 55 60 85
F 059 70 51 33

E-mail:
Ivan.Victor@btb-abvv.be

R. Vermote:
gewestelijk secretaris
0476 23 40 28
Heiststraat 3
Zeebrugge
Tel.: 050/54 47 15
Fax: 050/54 42 53
E-mail:
renaud.vermote@btb-abvv.be

Een praatje bij een plaatje *Jo Clauwaert, bijgenaamd de Flitsmatroos, is onze huisfotograaf en grafisch vormgever. Zijn foto's, tekeningen en schilderijen illustreerden al talloze artikels in Het Vrije Visserijblad. Maar Jo heeft nog duizenden ongepubliceerde foto's in zijn digitale kast liggen. Dat bracht ons op een idee. Voortaan kiest Jo elke maand een foto en daar schrijft onze columnist Joris De Voogt een tekst bij. Deze keer geen plaatje bij een praatje, maar andersom een praatje bij een plaatje.*

't Begin van 't Ende

Het lijkt wel alsof Jo gedachten kan lezen. Ik wou al lang iets schrijven over Oostende als terminusstad. En kijk, voor de eerste aflevering krijg ik deze foto op mijn bord. Vanuit het station van Oostende zien we de ferry naar Engeland. Jo heeft OOST weggeknipt zodat alleen nog ENDE overblijft. Toepasselijker kan het niet. Voor hoeveel mensen is Oostende een eindstation? 't Begin van 't Ende?

Gelukzoekers uit verre landen en continenten spoelen bij bosjes aan in Oostende. In ons land worden ze ter linkerzijde vluchtelingen of asielzoekers genoemd. Ter rechterzijde heten ze illegalen. Ze zijn hier geraakt op eigen kracht of hebben woekerprijzen betaald aan mensensmokkelaars. Voor de meesten is Engeland het ultieme doel. Engeland, het beloofde land. Het land van melk en honing, waar de gebraden kippen in je mond vliegen. En vooral: het land waar geen identiteitskaarten bestaan, je kunt er makkelijker onder de radar blijven.

Het beloofde land? Als die mensen al in Engeland geraken, dan blijkt het beloofde land niet zo sprookjesachtig te zijn. Met wat geluk kunnen ze in het zwart voor een paar ponden per uur aan de slag als afwasser in een snackbar. Voor logies kunnen ze terecht bij eerder uitgeweken familieleden of landgenoten. Lekker gezellig met zijn twaalven in een peperdure huurkamer met stromend water langs de muren. Ja, ook in het rijke westen kan de realiteit hard zijn.

De meesten geraken niet in Engeland. Oostende en andere havens worden goed afgeschermd. Vanuit het station van Oostende zie je de ferry aanmeren, maar er op geraken is een ander paar mouwen. En dan zijn er nog de grenscontroles in de Engelse havens. Dikke pech voor Saïd, Ali en Mohammed. Ze hebben duizenden kilometers afgelegd en lopen dan vast in godbetert Oostende. Allah is groot, maar voor het laatste stukje overtocht naar Engeland geeft Allah niet thuis. In het

beste geval worden ze opgevangen door het OCMW, tot ergernis van de autochtone Oostendenaren die met de dag racistischer worden. In het slechtste geval gaan ze kamperen in 't Bosje en komen ze aan de kost met bedelen of stelen.

Toen ik nog mijn wijnbar had in de Vuurtorenwijk, sloot ik een keer op een mistige winteravond rond middernacht de deur. Plots zag ik buiten een soort Christusfiguur staan. Lange haar, lange baard, sjofele kledij. Ik gok dat hij een Afghaan was, of toch iemand uit die streken. Hij keek me aan, vouwde de handen samen en boog meermaals het hoofd alsof hij aan het bidden was. Ik deed de deur open en hij zei: "Angleterre". Ik snapte het niet meteen maar dan vroeg hij: "Boat to England?" O ja, nu had ik het door. Ik wees richting stad en zei: "Two kilometers". Hij bedankte me al biddend en verdween in de mistige regen.

Ik besepte dat ik hem geen koffie of kom soep had aangeboden. Maar stel dat ik het gedaan had: wat daarna? Wat moet je dan aanvangen met zo'n man? Het deed me denken aan het kerstverhaal, met in dit geval een volwassen Jezus op de dool. Ook *Het dwaallicht* van Willem Elsschot flitste door mijn hoofd. Het doet ook denken aan het nummer *People are strange van The Doors*.

*People are strange when you're a stranger
Faces look ugly when you're alone
When you're strange
Faces come out of the rain
When you're strange
No one remembers your name*

De man die rond middernacht de boot naar Engeland zocht, moet in zijn thuisland een naam gehad hebben. Hier heeft hij geen naam. Of toch, hier is zijn naam: *Illegaal*.

Joris De Voogt

Het leven zoals het is:
Op zee met de Z90

Foto's © Chris Prut Meyers & Jo Clauwaert

Jason Cattoor

Yvic Aesaert

Diego "Kees"
Vandierendonck

Karel Berton

van I.n.r. : Jason, Kees, Freddy Van Looke,
Sebastiaan "Masse" Vanmassenhove

Masse

Davy Rappé

Steve Comperolle,
Davy Rappé

Jason Cattoor

Karel Berton,
Jason Cattoor

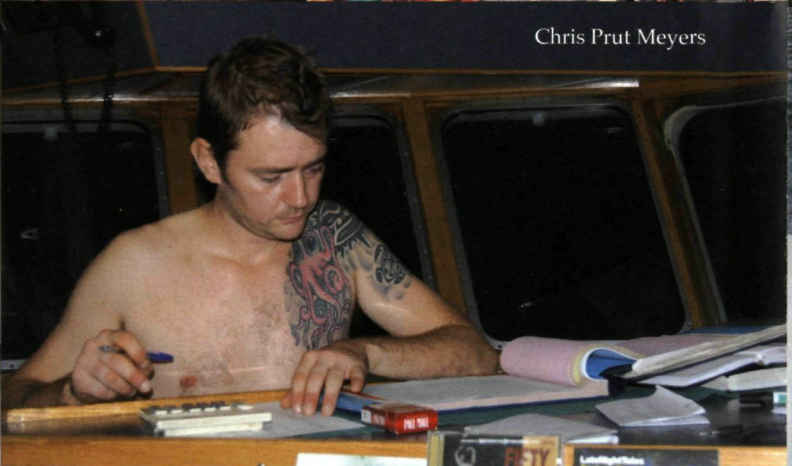
Dwayne Logghe

Kees

Chris Prut Meyers

La recette de la lamproie à la Bordelaise (het recept van prik in de Bordeauxstreek):

Er zijn veel recepten, maar de basis is gelijkaardig, altemerend, twee verschillende recepten, A & B !

Hang de levende prik bij de kop aan een nagel of een vleeshaak.
Plaats eronder een diepe kom (de staart moet de bodem van de kom bereiken).
A : giet twee glazen wijn in de kom.

B : giet wat cognac in de kom, en meng regelmatig met het bloed die gaat vloeien.

Dit is om de coagulatie van het bloed te vermijden.

Maak met een scherp mes inkepingen in het staartgedeelte om de prik te laten bloeden, in het begin houdt men de staart wat vast, het beest leeft tenslotte nog, nadien één tot twee uren laten uitbloeden.

Men laat water koken waar men de prik maximum één minuut in onderdompelt.
Eruit gehaald schraapt men met een scherp mes de huid mooi glad.

Snij de prik van aars tot hoofd open om schoon te maken.

A : snij de kop af en weg ermee.

B : de kop wordt afgesneden, maar behouden voor de smaak in het gerecht, hij wordt echter niet ter consumptie geserveerd.

Onder stromend water de prik mooi spoelen en drogen met een doek.

A : de prik wordt in moten gesneden van vijf centimeter.

B : de prik wordt in moten gesneden van vijf centimeter, maar naarmate dat we staartwaarts gaan worden ze iets groter gesneden.

A : de dag voordien de prei wassen en enkel het wit snijden, even groot als de prikstukken. In een stoofpot lichtbruin braden in wat boter. En ajuin in dunne plakjes snijden, eraan toevoegen en gedurende een vijftal minuutjes lichtbruin braden. Bepoeieren met drie soeplepels bloem en goed omroeren. Voeg een liter wijn erbij, de ajuin met erin geprikt drie kruidnagels, wat tijm en laurier, drie platgedrukte knoflookbollen en wat suiker of een stuk zwarte chocolade ; zouten en peperen, laten koken en met deksel twee uur laten stoven. Je rekent twee stukken wit van prei voor één moot prik.

B : wit van prei, met dezelfde dikte als de prik, wordt op dezelfde afstand gesneden, twee stukken prei tegen één stuk prik.

A : giet de rest van de geopende fles wijn bij het prikbloed, voeg er tijm en laurier aan toe, zouten en peperen en mengen. Breng de wijn aan de kook en flambeer. Wanneer afgekoeld, leg de priknoten erin en plaats dit alles enkele uren in de koelkast.

B : je opent een goeie fles rode wijn en giet ze in een kasserol, voeg er tijm en laurier aan toe, alsook twee geplette knoflookbollen. Breng aan de kook.

A : haal de priknoten uit de marinade en laat ze uitdruipen in het vergiet.

Snij een reep streekhams in blokjes en vier sjalotten in fijne plakjes. Wakker het vuur terug aan onder de stoofpot.

B : je neemt een stoofpot en doe er een goeie scheut olijfolie in, plaats de priknoten erin en lichtbruin braden. Flambeer terwijl de rode wijn, dit om de zuurheid van de wijn weg te weren.

A : ondertussen doet men in de braadpan wat olijfolie en braad men gedurende tien minuten de sjalotten en hamblokjes. Je voegt er de met bloem bepoederde priknoten aan toe en bruineert ze gedurende tien minuten. En nu, flamberen met wat cognac of armagnac!

B : haal de priknoten uit de stoofpot en leg ze op een schaal, plaats de preistukjes in de plaats en braad ze lichtbruin. Je haalt ze eruit en legt ze op een schaal, plaats opnieuw de priknoten in de stoofpot. Wanneer op temperatuur flamberen met cognac of armagnac. Dit alles met bloem bepoederen, goed omroeren totdat de bloem kleur heeft gekregen. (één en een halve soeplepel bloem per liter vloeistof)

A : Giet de inhoud van de braadpan in de stoofpot. Leng het prikbloed aan met een glas jus uit de stoofpot (om wat op temperatuur te brengen), en giet alles in de stoofpot. Breng het geheel terug aan de kook zonder deksel gedurende één uur.

B : je voegt de preistukjes er opnieuw bij. Ondertussen heb je een eenvoudige neutrale visbouillon (enkel graten) laten opwarmen, die je er aan toevoegt.

A : om te eindigen voegt men 50 gram boter in de stoofpot.

B : vergeet niet regelmatig af te schuimen ! Wanneer bestemd voor bokalen, 20 minuten laten brobbelen. Éénmaal in de bokalen, één uur dertig in het steriliseertoestel (bv. Weck).

A : toast acht sneden boerenbrood of hetzelfde volume aan soldaatjes ('croustons') die je met knoflook inwrijft.

B : spreidt wat bloem op een ovenplaat, de bloem zal je branden (zoals koffie) in een oven met een temperatuur van 200 graden. De bloem zal zijn kleefkracht verliezen en de verkregen speciale smaak van de bloem past heel goed bij een wijnsaus.

A : plaats de toasten of 'croustons' op een diepe schotel en daarop de priknoten.

B : éénmaal dat de prik gekookt is, haal je prik en prei eruit, je doet de saus door een zeef en kijkt of ze goed gebonden is (normaal gezien niet). Giet de saus terug in de stoofpot onder vuur. Nu, prepareer je een 'beurre manié' (bloemboter, 60 gram boter & 60 gram bloem voor één liter vloeistof). Je trekt de boter in stukjes, voeg er de gebrande bloem aan toe, om de smaak te verfijnen. Ondertussen is je saus op temperatuur, je voegt beetje per beetje de 'beurre manié' er aan toe, goed omroeren met de garde. Wanneer de saus een filmpje materie op de soeplepel nalaat, is het moeilijkste voorbij.

A : overgiet dit alles met de donkere saus en dien op met gekookte aardappelen. Neem bij deze maaltijd een glas van dezelfde wijn die gebruikt werd bij het prepareren van dit gerecht.

B : plaats de prik en de prei opnieuw in de stoofpot en laat alles rustig sudderen op een klein vuur. Voor de rest, zie A.

Het klaar maken van 'la lamproie à la bordelaise' is een omvangrijke karwij. Vandaar het prepareren van meerdere prikken ineens, een deel voor directe consumptie (een dagje wachten is aangeraden) en een deel voor de steriliseerbokalen. Naar het schijnt, na twee jaar optimaal van smaak. Smakelijk !

Christoph Bruneel

PARKETVANDENBERGHE

Grijspeerdstraat 52
8830 GITS
0485/760 764
info@parketvandenbergh.be

massief :
nieuw en renovatie

specialiteit :

renovatie oude **VISGRAAT** parketten
ook **VERSE VISgraat**

I ♥ PARKET

De dertigjarige Oostendenaar François (Frans) Aspeslagh ontvluchtte het oorlogsgeweld.

John Aspeslagh is een actief blogger.⁽¹⁾ Veel van wat hij schrijft heeft met het Oostendse familieverleden te maken. En dat verleden was nauw met de visserij verbonden.

François Aspeslagh op de vlucht

Mijn vader François Aspeslagh (+1988) werd op 2 maart 1910 geboren als jongste telg van Henri en Clémentine Lambersy.⁽²⁾ Pas vier jaar geworden moest hij in 1914 al een eerste keer naar Engeland vluchten waar het gezin toen een onderkomen vond in Milford Haven (Wales). Na de Eerste Wereldoorlog, kwamen de Aspeslachs terug naar Oostende waar vader tot 1928 de lessen aan het Onze-Lieve-Vrouwecollege volgde. In dat jaar stierf zijn vader plots en moest hij zijn studies onderbreken om als bediende zijn brood te verdienen bij de rederij Pêcheries à Vapeur (PV). Hij woonde in de Christinastraat, thuis bij ma Clémentine die op haar beurt overleed in 1936. Daarna ging hij inwonen bij zijn oudere zus Madeleine, haar man August en zoon Georges.

Tijdens de meidagen van 1940 kreeg vader François de kans om met een schip van de rederij Pêcheries à Vapeur (PV) naar Engeland te vluchten. Hij vertelde later dat het één van de laatste schepen was die de overtocht maakte. Van op dek zag hij hoe andere vissersvaartuigen door de Duitse stuka's bestookt en tot zinken gebracht werden. Behouden in Engeland geraken was dus een kwestie van puur geluk geweest.

BEIGIAN MINISTRY OF NATIONAL DEFENCE. London, 3 July 1941

107 Eaton Square, London S.W.1.

26755

TO ALL WHOM IT CONCERNS.

This is to certify that Mr ASPESLAGH, F.F. is called up for military service.

He has to attend medical examination in London on the 14 July 1941.....

Pro Minister of National Defence;
Captain H. BROUHON,
Chief of the 3rd Section,

Zoals alle gevluchte Belgen van zijn leeftijd, werd Aspeslagh opgeroepen om bij het Belgisch leger dienst te doen.

NUMBER WR 47035	SURNAME ASPESLAGH
CHRISTIAN NAMES (First only in full) FRANÇOIS. E.	
CLASS CODE A	REGISTRATION OFFICER NVO 12 MY 43
FULL POSTAL ADDRESS 73 TWIST LANE LEIGH	
HOLDER'S SIGNATURE <i>Frans Aspeslagh</i>	NATIONAL REGISTRATION OFFICER NVO 12 MY 43
CHANGES OF ADDRESS: No entry except by National Registration Officer, to whom removal must be notified.	
REMOVED TO (Full Postal Address) 1 Navigation Street Leigh, Lancs.	OFFICER NVO 12 MY 43
REMOVED TO (Full Postal Address) GENÈVE JOSTENDE Agent monétaire	
REMOVED TO (Full Postal Address)	

Op de identiteitskaart vinden we een adres waar Aspeslagh gewoond heeft.

Leigh, halfweg tussen Manchester en Liverpool

Waarschijnlijk heeft vader in Engeland op verschillende adressen gewoond. Op de documenten die ik teruggevonden heb, komen twee adressen voor: 73, Twist Lane, Leigh, Lancashire (vroegste vermelding in 1942) en 1, Navigation Street, Leigh, Lancashire. Zeker is dat dit zijn laatste adres in Engeland was. Dat betekent dat hij als vluchteling uiteindelijk werd aan het graafschap Lancashire (Noord-West Engeland), meer bepaald aan de stad Leigh, halfweg tussen Manchester en Liverpool. Beide adressen worden ook vermeld op zijn National Registration Identity Card met nummer WR 47035, afgeleverd op 12 mei 1943. Zijn laatste adres werd geregistreerd in oktober 1943 en hij zou in de Navigation Street blijven wonen tot juli 1945. Het graafschap Lancashire is sinds de Industriële Revolutie gekend voor zijn katoenindustrie. Geen wonder dat vader in 1942 als labourer werd tewerkgesteld in een spinnerij, nl. bij The Bedford & Mill Lane Spinning Co. Ik herinner mij dat we thuis een spoel katoendraad hadden die hij bij zijn repatriëring had meegebracht en die bij ons jaren lang dienst deed om pakjes toe te binden. Moeder sprak altijd van de 'bobine katoen van Engeland'.

Nadien is hij in Leigh gaan werken in de voedingssector, maar precieze gegevens daarover heb ik niet gevonden. Vader heeft later verteld dat ze zich op het werk wel eens durfden te goed doen aan een ei of aan een fles melk. Ze zaten immers aan de bron en in oorlogstijd, waar voeding gerantsoeneerd was, trok iedereen op één of andere manier zijn plan.

Zoals alle gevluchte Belgen van zijn leeftijd (militieklas 1930), werd hij opgeroepen om bij het Belgisch leger dienst te doen. Hij moest zich op 2 juli 1941 aanmelden bij het Werfbureau, 107 Eaton Square, London S.W.1.: 'Gezien de Besluit-Wet van 30-1-1941 [...] onder de wapens oproepende al de Belgische burgers behorende tot de militieklassen 1922 tot 1941 ingesloten, en wonende buiten de gebieden bezet door den vijand, wordt u verzocht U den 2de juli 1941 om 14 uur aan te bieden voor het Werfbureau van Londen om er een geneeskundig onderzoek te ondergaan met inzicht van uwe inlijping in het Belgisch Leger.'

'De burgers vroeger vrijgesteld als ongeschikt voor militairen dienst zijn onderworpen aan den oproep onder de wapens, en zijn bijgevolg verplicht dit geneeskundig onderzoek te ondergaan.'

'Belangrijk bericht. Gelieve alle schikkingen waar te nemen om U toe te laten te vertrekken van Londen naar het Belgisch Kamp in geval U geschikt voor den dienst aangewezen wordt. Hierbij:

1° een bon voor kosteloos vervoer, om te wisselen tegen een reisbiljet, in het vertrekstation;

2° een bulletijn om van de politie te toelating der verplaatsing te bekomen.

De kapitein H. BROUHON, Commandant van het Werfbureau.'

Blijkbaar kon je je toen niet vrij verplaatsen binnen Groot-Brittannië, er was toelating van de politie vereist. Waarschijnlijk was dat om spionageactiviteiten te verhinderen en om conti-

3577-111-1-01

7 AVR. 1942

106675

From :

WAR ORGANISATION OF THE BRITISH RED CROSS AND ORDER OF ST. JOHN

To: Comité International de la Croix Rouge Genève Foreign Relations Department

ENQUIRER
Fragesteller

Name ..... ASPESLACH

Christian name ..... FRANCOIS

Vorname

Address .....

Relationship of Enquirer to Addressee.
Wie ist Fragesteller mit Empfänger verwandt?

The Enquirer desires news of the Addressee and asks that the following message should be transmitted to him.
Der Fragesteller verlangt Auskunft über den Empfänger. Bitte um Weiterbeförderung dieser Meldung.

ALLES GOED WENSCH U ALLEN GELUKKIG
NIEUWAAR BESTE WENSCHEN AAN DE HEELE FAMILIE
GROETEN AAN ALLE VRIENDEN VERLANG SCHRIJVEN VAN
U EN DE FAMILIE FRANCOIS

Date ..... 8.1.1942.

ADDRESSEE
Empfänger

Name ..... [redacted]

Christian name ..... AUGUST

Vorname

Address ..... OOSTENDE. BELGIE

The Addressee's reply to be written overleaf. (Not more than 25 words.)
Empfänger schreibe Antwort auf Rückseite. (Höchstzahl 25 wörter.)

Aspeshlagh verstuurt op 8 januari 1942 nieuwjaarswensen naar België.
Ze komen daar toe op 7 april.

nüiteit in de oorlogsindustrie te verzekeren. Waarom hij zich op 2 juli niet aangeboden heeft, weet ik niet. In elk geval werd hij opnieuw opgeroepen om op 14 juli daaropvolgend te verschijnen. Na afloop van dit medisch onderzoek werd hij 'Vrijgesteld als voorgoed ongeschikt' en ingeschreven in de werfreserve van de Ambassade van België te Londen. Zijn definitieve ongeschiktheid voor 'geneeskundige redenen' werd opnieuw officieel bevestigd op 24 september 1943.

De laatste loodjes

In mei 1944 kreeg hij een schrijven van de National Union of distributive allied workers waarin sprake is van zijn 'refusal to join the Union'. Bij de brief stak ook een 'entrance form'. Blijkbaar bereikte dit schrijven zijn doel want vanaf 27 mei 1944 tot 14 juli 1945 betaalde vader elke week trouw zijn bijdrage die werd ingeschreven op de Contribution Card van de Leight Branch met als nummer 3/112.

Van 21 tot 30 juni 1945, enkele dagen voor zijn repatriëring, werd hij ziek. De sectie Huisvesting en levensonderhoud van de Belgische Dienst voor Vluchtelingen kende hem een wekelijkse vergoeding toe van 16/6 (16 shillings en 6 pence. Er waren 20 shillings in een pound en 12 pence in een shilling.) Dit bedrag kwam bovenop de 12 shillings die hij wekelijks zou ontvangen van de Britse Health Insurance. Op 8 juli 1945 schreef vader aan de Dienst voor Vluchtelingen dat hij intussen al weer aan het werk was en dat '[...] langer thuis blijven hem meer goed had gedaan dan werken, doch de geldbeurs moest nagegaan worden'. 28/6 per week was blijkbaar te weinig om enigszins comfortabel te leven. Daarvan was immers al 7/6 bestemd voor de huur zodat per week nog 21 shillings of iets meer dan £1 overbleef voor verder levensonderhoud.

Hoewel Oostende al begin september 1944 bevrijd was, was de terugkeer niet voor onmiddellijk. Dit had te maken met de

onzekere oorlogstoestand (bv. Duits von Rundstedt-offensief in de Ardennen nog eind december 1944, V1 en V2), met de ontreding en de rantsoenering in België en hoogst waarschijnlijk ook doordat de Belgen in Groot-Brittannië in de oorlogsindustrie waren ingeschakeld. Ze konden niet van de ene dag op de andere gemist worden.

Op 9 juli 1945 was het eindelijk zo ver en kreeg hij bericht dat hij op 20 juli zou gerepatriëerd worden naar Oostende. Dat ging gepaard met heel wat formaliteiten: de bagage was beperkt tot 168 lbs (ongeveer 75 kg) per persoon en mocht bepaalde afmetingen niet overschrijden; die bagage werd door de douane nagezien en moest door de passagiers zelf op de trein in het Londense Victoria Station geladen worden. Wie meer wilde meenemen, moest beroep doen op een privé-transporteur die de goederen in België zou afleveren 'zoodra de omstandigheden het zouden toelaten'.

Wie gerepatriëerd werd moest zich daags voor het vertrek aanbieden in het Ontvangstcentrum 39, Belgrave Square, London S.W.1 waar men eventueel ook konden overnachten. Voorkeur werd gegeven aan aankomst op de dag van vertrek naar België. Drukwerken en handschriften werden voor het vertrek gecensureerd. Brieven meenemen om in België te posten was verboden. Men moest zich voorzien van eten voor 36 uur, want op het schip zou niets te verkrijgen zijn.

Er waren ook financiële onderrichtingen: meer dan £5 cash meenemen was niet toegelaten; die £5 zou bij aankomst in Oostende worden omgewisseld door 'den Monetairen Agent van de Nationale Bank van België die op de ontscerpingskaai zetelt'. De rest moest op een bankrekening gestort worden of gedeponerd bij het Belgisch Gezantschap. Oude Belgische bankbiljetten mochten niet zonder Certificaat C naar België worden meegebracht. Juwelen en andere waarden konden in "redelijke hoeveelheden" worden meegenomen. Die financiële bepalingen hadden natuurlijk te maken met de muntsaneringsoperatie (oktober 1944) van de Belgische minister Camille Gutt.

10-4-1942

106675

FRANCOIS

NIEUWS ONTVANGEN FAMILIE IN GOEDEN
GEZONDHEID. DENKEN AAN U. ZEND PAKJE.
WENSCHEN GELUKKIG PAASCHFEEST. GROETEN
AAN VRIENDEN EN FAMILIE VERLANGT
ANTWOORD
Georges, August, Madeline

ROOD-KROIS VAN BELGIE
CROIX-ROUGE DE BELGIQUE

ROOD-KROIS VAN BELGIE
CROIX-ROUGE DE BELGIQUE

PASSED
P.194

8 JUNI 1942

Op 10 april antwoordt de familie met een 'Gelukkig Paaschfeest'.
De brief wordt 2 maand later in het Verenigd koninkrijk afgestempeld.

Stempels van Duitse censuur

Herinneringen

20 juli is ook de datum die als 'Embarked' vermeld staat op zijn *National Registration Identity Card*. Met welk schip en in welke omstandigheden vader op 20 juli 1945 in Oostende aan land komt, heb ik niet kunnen achterhalen. De spoel katoendraad waarvan sprake, een tinnen dichtgesoldeerde doos tabak en enkele administratieve documenten zijn de enige souvenirs die resten van zijn vijfjarig verblijf in Groot-Brittannië. Ik heb geen enkele foto gevonden. Hij vertelde ons niet zoveel over die periode. Alleen op de wereld, in een vreemd land, onder de bommen en met de talrijke beperkingen i.v.m. voedsel, textiel en zelfs verplaatsing zijn dingen die je wellicht liever zo vlug mogelijk vergeet. Wel weten we dat hij daar frequent naar de bioscoop trok, een hobby die hij in België weer opnam. Van de Engelse eetgewoonten had hij een afkeer overgehouden voor lamsvlees, in elk geval voor schapenragout die de volgende dag nog eens opgewarmd werd geserveerd. Wat hij daar wel met smaak had leren eten was *corned beef*, traditie die hij in eer hield. Na zijn terugkeer onderhield hij ook sporadisch contact met Oostendenaars die hij in Engeland had leren kennen, o.a. met cafébaas 'De Witten van de kaaie' en de Joodse textielhandelaar Kalter (hoek Alfons Pieterslaan en Kan. Dr. L. Coolenstraat) van wie hij bij een aankoop altijd 10% kreeg. Twee oorlogen die hij in Groot-Brittannië had moeten doorbrengen, maakten dat hij heel vlot Engels sprak. Zelfs op latere leeftijd volgde hij nog probleemloos de TV-programma's van de BBC. Hij was lange tijd geabonneerd op een Engelse wekelijkse krant.

Contact houden

Zoals bij nogal wat jongvolwassenen, hebben de oorlogsomstandigheden roet in zijn trouwplannen gegooid. Hij was al de 36 jaar voorbij toen hij, ruim een jaar na zijn terugkeer uit Engeland, in november 1946 huwde. Zijn echtgenote, mijn

moeder, was toen 32 en was tijdens de bezetting in Oostende gebleven. Hoe verliep het contact tussen Leigh en het thuisfront? Het eerste schrijven dat ik heb gevonden werd gestuurd via het Internationaal Rode Kruis. Hiervoor waren speciale formulieren ontworpen. Vader (*der Fragesteller, enquirer* genoemd) schreef zijn boodschap vooraan en de geadresseerde (*der Empfänger, Addressee*) in België noteerde in maximaal 25 woorden het antwoord op de keerzijde. Tussen vraag en antwoord verlieten ongeveer 3 à 4 maanden, soms zelfs meer. Dit zou zo blijven tot na de bevrijding van Oostende. Het waren meestal banale teksten – maar belangrijk om het contact niet te verliezen – waar men vroeg naar de gezondheid en naar verder familiaal nieuws. Ook kwam er vanuit België voortdurend een vraag naar 'pakjes', wat bewijst dat de noden hier groter waren dan de beperkingen in het Verenigd Koninkrijk. Het ging niet alleen om voedsel, maar ook om textiel en schoenen.

Het eerste document – ik kan het moeilijk een brief noemen – dateert van 30 oktober 1941 en het laatste van 4 oktober 1944. Vader was afzender, bestemmingen waren meestal zijn zus Madeleine, schoonbroer August en hun zoon Georges. Vader hield via dezelfde weg ook contact met zijn oudere broers Henri en Albert en één enkele keer met zijn Oostendse werkgever, de reder John Bauwens. Buiten banale formules, kunnen we niet veel uit die correspondentie opmaken omdat ze aan beide kanten streng werd gecontroleerd door de censuur. In totaal vond ik 23 berichten waarvan 20 vanuit Groot-Brittannië naar België en, na 10 augustus 1944, drie in de omgekeerde richting. Vader heeft die laatste nooit beantwoord of misschien is dat per brief gebeurd, na de bevrijding van Oostende in september 1944.

Na die datum verdwenen de berichten via het Rode Kruis en konden eindelijk echte briefkaarten en brieven op oorlogspapier worden uitgewisseld. Maar die waren nog altijd onderworpen aan de censuur, want de eindoverwinning zou tot begin mei 1945 op zich laten wachten. Op een aantal briefkaarten zijn hier en daar zinnen onleesbaar gemaakt en in één brief werd met de schaar geknipt. De correspondentie werd hoe dan ook frequenter en de brieven werden langer. Spijtig genoeg beschikken we enkel over brieven en briefkaarten die vanuit Oostende werden verzonden werden, en niet over het antwoord dat vader terugstuurde. De correspondentie ging meestal uit van neef Georges – toen 18 jaar – die o.a. vertelde over wat er zich had afgespeeld tijdens de oorlogsjaren en bij de bevrijding van Oostende.

John Aspeslagh

(1) <http://siagrius.be>

(2) Over Henri Aspeslagh publiceerde John eerder al in ons blad: *HvVB XII/2012, ps. 6 e.v.*

VLOOT, reder van de overheid,
stelt in Oostende een driehonderdtal collega's te werk

via www.welkombijvloot.be

kun je solliciteren:
(jobs - vacatures)

en op de hoogte blijven van onze nieuwbouw:
(projecten - nieuwbouw)

EEN SCUTE MOET VAREN

Het was **Lord Franklin** die ons op het idee bracht. Niet de man zelf, want die is al 165 jaar een goed geconserveerde ijspegel, maar wel de vorige aflevering van dit Anker, want is *'Lady Franklin's Lament'* een zogenaamde *broadside of broadsheet*, dan kent men van de Britse zeelui vooral de liederen, die aan boord het werk moesten vergemakkelijken. Dat is de *sea shant(ey)*. De vermelding van het **Shantykoor Blankenberge** bracht ons vanzelf bij een project waar zij ook in betrokken werden. Misschien trappen we open patrijspoorten in, maar in 1992 besloten een handvol dapperen (of zijn het dwazen?) een oude vissersboot na te bouwen, een *scute* dus. Het was de periode van **Sadam Hoesseins scudraketten** maar dat zal er wel niets mee te maken hebben gehad.

Wel met **vzw De Scute** die het maritieme erfgoed uit het vissersverleden van Blankenberge wil herwaarderen. Medestichter **Achilles Wittevrongel**, een zeilmaker, kwam het de idee voor de bouw van de platte, zware schuit waarmee men van de 17e tot eind 19e eeuw de Vlaamse banken mee beviste. De nodige steun hiervoor kwam verrassend genoeg niet van de kust, wel uit het... Pajottenland! Muzikant en instrumenten-bouwer **Herman Dewit** (zijn name benne klein, zijn daden benne groot!) Die ging dan te rade bij historicus en archeoloog **Luc Casaer** voor dhet plan van zo'n zeilboot. Daar kwam nog een resem vrijwilligers bij: hun namen vind je op de site www.descute.be.

Met de beperkte middelen waarover de koppigaards beschikten, was het vanzelfsprekend geen sinecure om zo'n project tot een goed einde te brengen. Er werd bestudeerd en onderzocht, ontworpen en getekend, gewerkt en gezwoegd. Al wie een 'gewoon' yacht heeft gebouwd, weet wat voor een opofferingen men zich hiervoor moet getroosten. Wat is het dan niet met een schip waar weinig of geen voorbeelden van overgebleven zijn.

Zoals enkele initiatiefnemers het zelf zegden: *'Het kostte bloed, zweet, tranen en heel veel liefde'*, een parafraze van de uitspraak *'blood, sweat and tears'*, toegeschreven aan Britse oorlogspremier **Winston Churchill**... Op 13 mei 1940 zei hij echter in het House of Commons van het Parlement of the UK: *'blood, toil, tears and sweat'*... Het is dus de zoveelste uitspraak die verkeerd geciteerd wordt, stijl *'Play it again, Sam'* of *'Beam me up, Scotty'*! En of hij het wel helemaal zelf had bedacht, wordt ook betwist, want Italiaanse onafhankelijkheidsheld **Giuseppe Garibaldi** (wiens boeiende leven Churchill grondig bestudeerd had) en de Amerikaanse president **Theodore Roosevelt** (naar wie men de *'teddybeer'* heeft genoemd, jawel!) hadden iets gelijkaardigs gezegd... Onder vele anderen, want zelfs de oude strafpleiter, schrijver en politiek beest **Marcus Tullius Cicero** had al zitten broeden op zo'n uitspraak.

Churchill was trouwens wél de vader van veel andere spitsvondigheden zoals *'Never was so much owed by so many to so few'* (*'Nooit hadden zo velen te danken aan zo weinigen'* over de onderbemande Royal Air Force die met de fameuze Spitfires de Duitse invasie van Engeland had afgewend) of *'You can always count on the Americans to do the right thing... after they have tried everything else'* (*'Je kan altijd vertrouwen op de Amerikanen om het juiste te doen... nadat ze eerst al de rest hebben geprobeerd'* - Winston was overigens een meester van de stijlfiguur die men de *paraprosdokia(n)* noemt, waarbij de conclusie het omgekeerde is van wat het eerste deel doet geloven).

Maar we zijn afgedreven. De scute dus. Die werd ondanks de technische en financiële problemen op 11 september 1999 te water gelaten in Blankenberge en **'Sint-Pieter'** gedoopt, onder begeleiding van vloten muzikanten, die uiteraard meedreven in het zog van de guru van de Vlaamse volksmuziek, Herman Dewit en de andere leden van **'t Kliekske**. Ook ondergetekende was daar aanwezig, vooral om te zien of er nog iets in de fles champagne zat (nee, dus) Als we dat goed hebben, reden we met volkszanger **Erik Wille** (specialist van de 'plakkaatliederen', kenner van **Tamboerke** en **Karel Waeri**) daar naartoe. Als we dat nog eens goed hebben, hebben we met onze zeemansbenen zelfs plaats genomen aan dek. Gevaren hebben we niet, want zonder het telefoonnummer van de helikopterbasis van

Het standbeeld van Karel Waeri, gekapt door Walter De Buck op het pleintje Bij Sint-Jacobs in Gent.

Koksijde zouden we dat nooit gedurfd hebben. In 2000 begonnen de enthousiaste leden van de vereniging al aan een ander historisch schip, een 19e eeuwse loodskotter.

De B1 *'Sint-Pieter'* werd intussen intēns gebruikt: in 2001 voer ze tot Normandië n.à.v. een tentoonstelling over Vlaamse visserij in het maritieme museum van L'Île Tahitou. In 2005 was ze een blikvanger op *'Sail Amsterdam'*. Het goede nieuws is dat de Scute de belangstelling voor het Vlaamse maritieme erfgoed heeft aangezwengeld, het mindere nieuws is dat de slijtage aan de *'Sint-Pieter'* al snel de aandacht vroeg en het andere project zelfs stil deed liggen. De huidplanken waren zwaar aangetast door de olmenziekte. De *'Sint-Pieter'* moest uit het water gehaald worden en ondergebracht in een loods aan het Bevrijdingsplein. Men heeft eiken huidplanken aan-

John Lundström

gebracht: die zullen het wel langer uitzingen. Ondanks financiële steun van o.a. stad Blankenberge, de Vlaamse Gemeenschap en zelfs tijdelijk de Europese commissie, blijven privé sponsors nodig om de 80 huidige leden aan het werk te houden. Eind april 2012 is de gerenoveerde B1 'Sint-Pieter' opnieuw te water gelaten en kort daarna was de scute te bewonderen op 'Oostende voor Anker'.

Hierop sluit de muziek aan. Er waren geregeld manifestaties op en rond de Scute: kerstconcerten, oprichting van Het Scuteorkest, de 'Jazz op de Scute' sessies... Natuurlijk zit engel-doe-al Herman hier achter. Bij elke gelegenheid duiken dan ook musici op wat instaat voor een culturele component. Daar moest meer mee te doen zijn. Vandaar dat men op het idee kwam een cd te maken, vanzelfsprekend met de intentie wat centjes in te zamelen, maar gelukkig ook om belangstellenden nog eens een kwalitatief hoogstaand overzicht te bieden op de 'Zeemansliederen en Melodieën van de Noordzee', zoals de ondertitel luidt van 'Een Scute moet varen...', een waardige aanvulling op de 'Ijslandsuite', één van de projecten waar BRT/YRT producer **Dree Peremans** zijn schouders onder had gezet. Het kleine maar fijne folklabel **Appel Rekords** uit Asse (www.denappel.be) bracht de cd uit in januari 2010.

Een keur van de Vlaamse volksmuzikanten werkt mee aan 'Een Scute moet varen...': naast 't Kliekske en Het Scuteorkest (met Hermans vrouw **Rosita Tahon**, **Oswald Tahon** en ook

Brief aan de zee

Zee, hoe lang onderhandelen we nu al met elkaar? Soms ben ik je grillen beu. Aan de hand van mijn moeder bewandelde ik als kleuter jouw romige rand. Je was toen vriendelijk. Je brak de zon in duizend stukjes op de wemeling van je oppervlak. Ik kende je vuile trucs toen nog niet.

Ik was acht toen je twee onschuldige kleuters meetrok in je onzichtbare bloedsomloop. Had je spijt toen je ze dood weer op het strand wierp?

Is de wind je broer, je vriend, een bondgenoot? Moet je tegen beter weten in naar hem luisteren? Tot windkracht zes kun je hem bedaren, maar daarboven zie ik de nijld in je witte koppen en grijze tinten.

Waarom troostte je me toen ik als zestienjarige mijn klein verdriet beleefde? Je troostte me met je oneindigheid en jouw wind blies de pijn van tussen m'n oren. Of was het leedvermaak? Zijn we voor jou te nietig, te onbeduidend?

Je kan pronken als een pauw met al je vormen en kleuren. Een veelkoppig monster ben je in duizend gedaantes. Waarom houdt iedereen van jou? Denk je echt dat je die liefde verdient? Waaraan heb jij het eeuwige leven verdiend? Je ademt nu al miljoenen jaren: eb, vloed, eb, vloed, eb... Je geeft land en je neemt land. Zijn al die dijken en kaaien niet meer dan torentjes van Babel? Tempeltjes van onze hoogmoed? Iets om mee te lachen?

Troost je ons zoals alleen moeders kunnen troosten? Je kent hoe dan ook het ouderlijke spel van zalven en slaan. Was jij onze baarmoeder of heb je ons uitgespuwd? Heb je ons echt het leven geschonken? Had je een vermoeden van onze ondeugd? Mochten de vissen wel blijven en wij niet? Zijn we overmoedig als we je bevaren? Is het daarom dat je ons als offer ziet? Is dat de prijs voor het voedsel dat je schenkt, de schoonheid die je bent, de inspiratie die je geeft? Ben jij ons mysterie, het onontdekte? Ben jij het die ons gaande houdt? Een mystieke geliefde met een verborgen agenda? Een onderbewust opperwezen dat onze zielen (on)rustig houdt?

Jan Lamote

Jean Bart

draailierspecialist **Iep Fourier**) vinden we het al vermelde Shantykoor Blankenberge (o.l.v. **Annemie Bourdon**), maar ook bekende folkbands als **Balladeus** (met **Rufin De Deker**), **Klakkebussé** (weérom met Iép), **Arjaun**. Verder vinden we het duo **Walter & Wilfrid**, zijnde **Walter Evenepoel** (trouwens ook de 'coördinator', zeg maar de producer van de cd) & **Wilfrid Moonen**, die ook gitarist **Eddy Peremans** mee hadden, daar in de **dk-studio** in Destelbergen, bij vakman **Rudy De Keyser**. In de **Garre van Kornee** spelen o.a. **Dirk Verhegge**, **Bart De Cock** en **Hans Quaghebeur**, (ex-)leden van **Kadril**.

En ga zo maar door!

Iets of wat folkliedhebber heeft het in de mot: voor deze cd werd zeer schoon volk bijeengebracht, volk dat de liederen voorzag van prachtig stemmenwerk en afgemeten arrangementen. Veel traditioneel, zoals 'Allen die willen ter Kaperen varen' of 'Avec Jean Bart' (Duinkerkenaar **Jean Bart** is wel een Franse zeeheld, maar eigenlijk was **Jan Bart** (ook Jan Baert) een Vlaming die naar verluidt niet eens Frans begreep, wat vervelend was toen de Franse koning **Louis XIV** hem kwam bezoeken...)

Er zitten ook iets modernere dingen tussen, die echter wonderwel aansluiten op de traditie, waaronder 'Douwe Jongens' van **John Lundström**. Het is vooral een uitgelezen kans om kennis te maken met veel minder bekend werk, dat niettemin het venster opent op een cultureel erfgoed dat dreigde te verdwijnen. Aan deze cd ben je niet bedrogen en je dient een hoger doen, want zeg nu zelf: wát moet een scute doen?

Antoine Légarat • foto's Jo Clauwaert

Marnix Verleene vaart op de O 316 Aegir.
Voor ons houdt hij een dagboek bij.

Vissersdagboek

6/12 13.00 — 10 minuten later dan gepland (de nieuwe scheepsjongen is te laat op 't appel) vertrekken we met het busje. Trein gemist en een uur in de file rond London.

7/12 om 11.00 — Buitengaats. Recht op de stormachtige zee over de noord. Met vijf uur vertraging op de visserij toegekomen. De wind is 'gekrompen' naar het NW en luwt.

8/12. — Om 5 uur aan de korre gekomen. De eerste sleep levert niet op wat we verwachten. Onze nieuwe scheepsjongen is vriendelijk en gewillig, een groot licht is het evenwel niet. Afwachten wat we ervan kunnen maken. We moeten intussen geen vaat meer doen en dat is al de moeite waard.

10/12. — Alweer 48 uur actief op een teleurstellende visserij. Mooie, grote en dure vis... maar veel te weinig.

11/12. — We krijgen controle van de Ierse visserijwacht. Alles in orde.

16/12. — om 7 uur varen we binnen en om 9 uur alweer naar buiten. Gelost en geladen: je moet het maar doen. Geen tijd om de vuilniszakken in de container te gooien, geen tijd voor Charlie's. Voor middernacht aan de korre voor de laatste vijf visdagen van ons jaar.

18/12. — Spectaculaire zonsopgang. De zon wilde niet uit de zee. Ik heb me er bijna blind op gestaard.

19/12. — Bries uit het SE. Om 2 uur: winden. Het is koud en het buist over de achterstevan. Plank bijvangen, pineind loshaken en in een andere 'weier' pikken. door het stampen zijn de pineinden van de 'clump' losgeraakt. De Langen staat met de 'knoek' paraat, terwijl Ray de tonzware 'roller' opwindt. Het korretouw breekt en de bol valt met een daverende klap binnenboord. De tijd staat stil. Een beeld brandt op mijn netvlies: de Langen gekneld tussen de bakplanken en de clump. Lijkbleek grijpt hij naar zijn rechter-

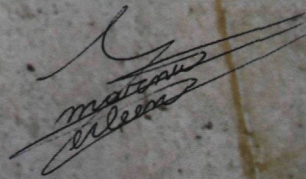
hand. Miljaar. Die bol moet weg voor de Langen helemaal gemangeld is. Die bol moet weg voor de bewegingen van het schip en de trekkracht van de korren hem buitenboord sleuren.

Wie neemt de leiding? Hoe zullen we? wat moet eerst? Tijd vliegt. Een eeuwige minuut later is de Langen uit zijn netelige positie bevrijd. Ongelooflijk. Wat heet geluk? Zijn hoofd op de juiste plaats en geen schrammetje aan zijn been. De rechterhand evenwel is zwaar toetakeld, zwelt zienderogen en begint hevig te bloeden. De eerste hulp wordt toegediend (ontsmetten en toebinden)

terwijl de schipper de kustwacht verwittigd. De helikopter kan niet komen: het weer is te slecht en er is geen levensgevaar. De dokter zegt dat het slachtoffer binnen de vier uur in een hospitaal moet zijn. De dichtstbijzijnde havens kunnen we niet binnen voor 't hoogwater is. We halen het vistuig aan boord en bespreken de situatie. Hij gaat niet in shock, heeft blijkbaar weinig pijn en de bloeding is onder controle. Dublin in 7 en Milford in 12 uur. Ierland of Engeland? kwestie van ook nog thuis te raken voor kerst. Volle toeren op de zee over de zuid. Om 21.00 varen we binnen. Neil, onze agent, neemt de Langen mee naar het hospitaal, wij naar Charlie's. De reis is afgelopen. Drie glazen later is onze scheepsmakker al weer. De wonde is niet gehecht en de hand is op twee plaatsen gebroken. We klinken op de goede afloop. Laat aan boord en vroeg weer buiten.

22/12 — Om 11.15 varen we Oostende binnen. Mijn scheepje Attila ligt er niet meer. En de wereld is niet vergaan.

Marnix Verleene

foto's: Felix Willems

Een interview met **Médard de garnaal**

Tijdens het kruien hadden we een gesprek met Médard de Garnaal, maar door tijdgebrek (het getij wacht niet!) moesten we dat vroeg afbreken. We spraken echter weer af. Gelukkig hadden de andere kruiers hem niet gevonden. Hij komt gemakkelijk weg, want hij is een garnaal die fietst.

HvVB: Welkom Médard, blij je weer te treffen. Heb je het makkelijk gevonden?

MEDARD: Ja hoor, geen probleem. Wij zeewezens hebben een uitstekende coördinatie hoor.

HvVB: In het strandwater is dat wellicht geen luxe.

MEDARD: Inderdaad, in de zomer moet je opletten dat kindjes je niet oppvissen met hun duwnetje. 's Winters komen dan de échte netten boven waarvoor we moeten oppassen. Vooral dat ene duo daar, moet je scherp in de gaten houden.

HvVB: Hoezo dat ene duo?

MEDARD: Ja, het moet al een flink stormen vooraleer ze verstek laten gaan. Weinig garnalen kunnen aan hun ontsnappen. We noemen ze 'De Nilfisken'.

HvVB: Stofzuigers dus? Is dat niet wat overdreven?

MEDARD: Welnee, ze vissen in span wat veel productiever is dan je netje alleen te moeten trekken. Ze hebben daardoor een groter net, het hangt dan ook nog eens tussen hen in. De alleenstaande kruiers trekt zijnetje achter zich, wat betekent dat hij eerst al op de bodem gelopen heeft die hij moet bevissen.

De opmerkelijke garnaal is dan uiteraard al weg.

HvVB: Ja, duwnetten hebben dus wel hun nut maar worden desalniettemin niet veel meer gebruikt. Kunnen jullie trouwens niet gewoon een beetje dieper kruipen als zo'n net passeert?

MEDARD: Daar geef ik geen antwoord op. Laat me verder over de Nilfisken spreken. Eén van die twee lijkt wel een basketspeler, ze kunnen daardoor ook nog eens dieper gaan dan de rest. Hij is ook behoorlijk gespierd, dus is hij net een klein eurokottertje.

HvVB: Ach, ik ken dat illustere duo, die mensen doen niemand kwaad. Au contraire, ze maken veel mensen gelukkig met hun artisaanaal gevangen en gekookte garnaal.

MEDARD: Waar is de tijd dat we nog "vlooiën van de zee" genoemd werden?

HvVB: Dat was inderdaad een misplaatste naam. Vroeger waren de mensen ook bang van vreemde zeewezens. M'n pé wist me te vertellen dat, toen hij jong was en op zee voer, z'n pa hem bezwoer nooit coquilles te eten. Hij vertelt dat telkens er schelpen op het menu staan, en bang is hij er zeker niet meer van.

MEDARD: Van schelpjes ben ik ook zot maar geen zo'n grote, deze eten ons op, de kleintjes echter (microscop-size) gaan

er altijd in. Of nonnetjes zijn ook lekker.

HvVB: Pardon, een nonnen-eter dus, van nonnepoepers heb ik al gehoord maar van dat nog niet.

MEDARD: Blijkbaar hebt U Katrien Vervaeles boek niet aandachtig genoeg gelezen. Het staat erin, dat wij nonnen eten. Ik heb me dat boek aangeschaft om wat meer over mijn achtergrond te weten te komen. We eten gewoon alles wat in onze bek kan en niet te hard spartelt. Zo weet ik nu ook hoe het heet.

HvVB: Een autodidactische garnaal, je kunt het zo gek niet bedenken of 't bestaat.

MEDARD: Ja, een garnaal op een fiets is ook redelijk bizar, vind ik.

HvVB: Van Kooten & De Bie hadden een punt met hun 'stoned als een garnaal'.

MEDARD: Weet je wat eigenlijk ook jammer is?

HvVB: Neen, gooi het maar in de groep.

MEDARD: Dat de meeste garnalen gevangen worden in de winter, en niet in de zomer. Mochten we meer in de zomer opgevisst worden, zouden we met een beetje geluk nog een paar tieten zien, of beeldige dames in badpak.

HvVB: De paardenvissers vissen volop garnaal in de zomer hoor.

MEDARD: Ach, dat is om toeristen te plezieren. Niet om veel te vangen hoor. Die toeristen staan er trouwens niet in monokini bij. Gelooft me, been there done that.

HvVB: M'n geliefde en ik eten 's avonds graag een stuuftje met garnaal bij de televisie en dan heeft ze een sexy pyjama aan, is dat geen troost?

MEDARD: Als er wat rondingen te zien zijn wel.

HvVB: We hebben beiden geluk. Been there done that!

Interview Chris Meyers • tekening Jo Clauwaert

B.V.B.A. S & S

Jofra Shipping & Trading

Postbus 51 • B - 9060 Zelzate

Tel: +32 (0) 9 361 00 04 • Fax: +32 (0) 9 360 60 04

GSM: +32 (0) 477 952 450

E-mail: jofra.jan@gmail.com

Web: www.bvba-sens-jofra.be

- Aan- en verkoop van alle visserijsschepen
- Aan- en verkoop van alle motoren / koppelingen
- Alle toelieferingen / reparaties
- Inbouw van alle merken motoren en koppelingen
- Tevens uw adres voor al uw sloop- en saneringschepen

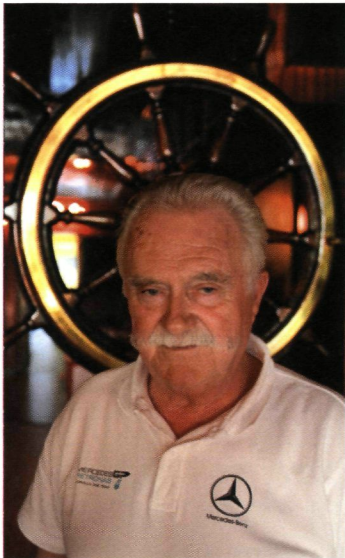
MENSEN VAN BIJ ONS

Scheepssmid René Pieters

(°1922 - +2003)

René Pieters groeide in het begin van de twintigste eeuw op te midden het vissersleven. Heel wat familieleden waren met de visserij verbonden, als vissers, als reders, vislossers of als visverkopers. Zelf had hij het meer voor 'de mechaniek'.

In 1948 startte hij zijn eigen bedrijf. Het was toen geen makkelijke periode om dat te doen. Maar de voorbije oorlog had in de haven nog heel wat werk laten liggen en hij kreeg ook regelmatig opdrachten van de zee-macht. Hij specialiseerde zich in het plaatsen en herstellen van motoren (agentschap Mercedes-Benz), draai-, las- en smeedwerken aan de schepen en bij de overschakeling van de planken naar de boomkorvisserij plaatste hij veel bokken.

Noël Pieters

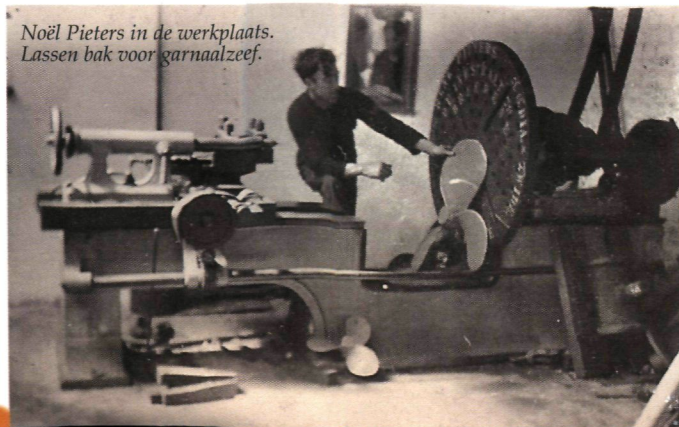
In de periode dat zijn bedrijf groeiende was, ging hij ook een partnership aan en hij werd mede-eigenaar van de O 172 ⁽¹⁾. Op die manier had hij extra middelen om zijn werkplaats in de Victoriaalaan 63 in Oostende voortdurend uit te breiden en te optimaliseren.

In zijn schaarse vrije tijd was René ook bezig met ontwerpen. Zo heeft hij in opdracht van Arthur Lenaers, die toen de concessie van de visbennen had, een toestel ontworpen voor het vervoer van de bennen in de vismijn (waar hij nooit een patent op genomen heeft, en waarvan er in een mum van tijd copies van gemaakt werden). Voor een visverwerkend bedrijf op de H. Baelskaai (in een latere periode G. Dangreau) dat vooral rolmops verdeelde, maakte hij ook een speciale mixer om mayonaise te bereiden.

In 1975 begon het bedrijf van René minder werk te hebben. Het aantal vissersschepen daalde aanzienlijk ⁽²⁾ en zodoende veranderde de activiteit van de smederij. In 1985 ging René op pensioen en werd het bedrijf stopgezet. Noël, de zoon van René had ondertussen een carrière binnen de brandweer op de luchthaven van Oostende uitgebouwd en koos voor de 'zekerheid'.

Isabelle Van Eeghem

(1) De O 172: stalen vaartuig dat gebouwd werd in Sliedrecht - NL aangekocht door Maurice Van Overberghe en vennoot René Pieters (die ook het onderhoud en toelevering verzekerde) in 1965 in de vaart als O.172 Jannie. In 1974 verkocht te Nieuwpoort waar het in de vaart gebracht wordt als N 172. In 1986 weer verkocht te Oostende: in de vaart als O 172 Jean Glenn.

Noël Pieters in de werkplaats. Lassen bak voor garnaalzeef.

Foto genomen vanaf de oude watertoren van de Vuurtorenwijk. Het pand waar het voertuig staat was de smederij van René Pieters.

Reis in 1962 met de O 172 naar de Kreeftenput.

O 172, het vaartuig waarvan René Pieters mede-eigenaar was.

Tenslotte gesloopt: 27/12/1993.

(2) Korte evolutie van het aantal vissersschepen dat de letter O in het registratienummer draagt. 1955: 192 - 1980: 64 - 1990: 60 - 2000: 32 - 2011: 25. Pas op: niet alle vaartuigen met O in het nummer zijn vandaag nog daadwerkelijk Oostendse vissersvaartuigen.

Links Rene Pieters aan het werk op de werf Panesi (nu BEMA)

De zandbank

Ze ligt er al lang, de zandbank aan de bolle oever van de Schelde, voor Sint-Amands. Af en toe wordt er wat gebaggerd, 'een put gemaakt', zegt Ronny, de veerman. Een put waar hij dan precies door moet varen, met de boeg op de steiger aan de overkant gericht, de achtersteven naar het graf van Emile Verhaeren. Als hij die koers aanhoudt, kan hij nog enkele malen over. Maar vanaf zowat een uur vóór laag water tot een goed half uur nadat het tij gekeerd is, moeten de mensen via het veer van Mariekerke. In Sint-Amands is het wachten geblazen, tot het water gewassen is.

De zandbank vormde zich even stroomopwaarts van de bocht. Ze neemt steeds verder in omvang toe, ter hoogte van de binnenbocht, en reikt nu al tot bijna halfweg tussen Sint-Amands en Mariekerke. Aan de buitenbocht blijft het water bij eb nog tien meter diep, terwijl je aan de overkant tot halfweg de breedte van de stroom kunt waden. Het water komt er amper tot aan je kuiten. Zo is de natuur. Je houdt haar écht niet tegen. Op school leerden we hoe meanders ontstaan. Hier zie je het!

De schippers weten het wel. Zeker als ze geladen varen, blijven de binnenschepen keurig langs de buitenkant van de brede bocht. De af te leggen weg is langer, maar het is er tenminste veilig diep. De enkele schipper die dacht toch wat aan afstand te winnen, moet het zuur bekopen. Nu ja, zo erg is het nu ook weer niet. Als je vastloopt, blijf je gewoon wachten tot het water weer opkomt en het schip weer vlot. Als beroepschipper ben je er wel aan voor de moeite: al die verloren tijd... Maar binnenschippers die de toestand hier verkeerd inschatten, zijn zeldzaam. Motorjachten die vastlopen, zijn er des te meer!

Laatst nog: op een uur tijd vier. Meestal zijn ze licht gebouwd, en met flink wat gas achteruit slagen de polyester toeristen er toch in om hun trotse vaartuig weer vlot te krijgen. Van pure schrik varen ze dan stapvoets zo dicht mogelijk bij de holle oever... Maar die ene zondagstoerder vond het blijkbaar toch beter om helemaal langs de binnenkant te varen om zijn reeds vastgelopen collega te ontwijken. Met averij aan het roer tot gevolg.

Zo, u kent nu een beetje de plaatselijke situatie. Als u met uw pensioen een bootje denkt te kopen, dan weet u dat u beter de buitenbocht aanhoudt bij eb, voor Sint-Amands aan de Schelde.

-Mogen we even mee?

Ondanks het druilerige weertje, wil de familie toch graag van de onverwachte gelegenheid gebruik maken: aan de overkant zijn drie wandelaars komen opdagen en dan kunnen ze gelijk mee heen en weer. De zandbank is net weer onder het wateroppervlak verdwenen, nu de vloed opkomt.

Met de westenwind stijgt het waterpeil snel, maar het is nog nipt. De veerman tuurt even in de verte. Ik zie hem twifelen, maar dan:

- Goed, we gaan, oordeelt hij.

-Zo meteen begint het weer te regenen -hij blikt naar het dichte wolkendek- en dan worden die mensen aan de overkant maar nat. 't Is wel geen luxeboot, hé, knipoogt hij naar de pater familias.

- En jenever hebt u zeker niet aan boord, mochten we het koud krijgen, lacht die terug.

Ronny vaart tot halfweg de stroom, tot voor het graf, en wendt dan de steven naar de steiger aan de overkant. Zo kan hij door de uitgebaggerde 'put', dwars door de zandbank heen. Een windstoot doet de boot even afdrijven. Ronny stuurt bij, maar we voelen het zand onder de platte bodem schuren. Vast. Verrek. Hij had zijn goed hart maar niet moeten tonen en had beter nog een halfuurtje gewacht. Tenslotte hadden die wandelaars aan de overkant even in het houten kot kunnen schuilen, indien het was begonnen regenen.

- Erg is het allemaal niet. Motor ontkoppelen en binnen hooguit een kwartiertje zijn we weer vlot, stelt Ronny de opvarenden gerust.

De vochtige westenwind bijt zich wel vast in onze kleren, daar temidden van de stroom.

- Ik had u toch gezegd dat ik geen jenever aan boord heb, lacht de veerman. De anderen lachen hartelijk mee. Gelukkig zijn het levensgenieters en vinden ze het helemaal niet erg dat we stilliggen. Even later komt de boot los en varen we verder naar de overkant. De ene wandelaar en zijn vrouw staan er wat beduusd bij. Terwijl ze stonden te wachten hebben ze het hele voorval gadeslagen, maar ze hebben blijkbaar niet goed begrepen wat er gaande was. Wat was er nu gebeurd? En is zo'n overtocht wel veilig?, zie ik de vrouw denken.

De tweede man, grijs haar en een lange, blauwe regenjas, doet daarentegen kinderlijk enthousiast. Hij heeft het gesnapt.

-Prachtig, meneer!, schreeuwt hij de veerman al vanop afstand toe. Schitterend was dat! Wij hebben tenminste iets meegemaakt. Dat gaan we kunnen vertellen.

De vrouw kijkt hem niet begrijpend aan. Ze is verkleumd van het wachten in dit druilerige weer. Ik help haar aan boord.

-Pas op, hé, want ik heb een slechte rug...

De familie aan boord geniet zichtbaar na van het onverwachte avontuur. De natuur, je houdt haar niet tegen. Over de bootreizigers hangt een jongensachtige sfeer van ruwe zeebonken die een storm hebben overwonnen.

Thierry Van Eeckhout • foto JoC

(Een aantal dergelijke cursiefjes werden gebundeld in het boekje 'Het water is gewassen. Miniaturen aan het veer van Sint-Amands aan de Schelde', met voorwoord door Kris de Bruyne en foto's door Philip Boël. Het boekje is verkrijgbaar tegen 10 EUR + 2 EUR verzendingskosten op rek.nr. IBAN BE72 0012 0735 0916 en BIC GEBABEBB)

De Belgische visserijvloot (94)

In januari 2005 startten we met de rubriek 'De Belgische visserijvloot' waarbij we maandelijks drie foto's en een beknopte historiek van de vaartuigen publiceerden. Met 111 steekkaarten van vissersvaartuigen hadden we zowat de hele varende vloot gehad. Door de goede respons op deze rubriek gingen we er nadien mee door. Sinds februari 2008 gaan we stapvoets terug in de tijd en brengen we de vaartuigen die inmiddels uit de vloot verdwenen zijn. Deze aanpak, die gepaard gaat met het nodige opzoekwerk, leverde voldoende vaartuigen op om tot vandaag in HVB telkens een bladzijde te vullen.

Voor de juiste gegevens baseren we ons op de oudere Officiële Lijst der Belgische Vissersvaartuigen. Ook andere bronnen en archieven worden geraadpleegd om de exacte gegevens over de vaartuigen en de opeenvolgende eigenaars te vinden. (Louis Vande Castele)

O 313 FALCON

Lengte: 36,81 m

Breedte: 7,57 m

Tonnage: 278,01 brutoton

Bouwjaar: 1961

Werk: Cochrane & Sons, Selby.

Motor: A.B.C. 1975

Vermogen: 1.000 pk

Eigenaars.

ROSS FALCON.

Ross trawler Ltd, Grimsby (1961)

O 313 FALCON.

NV Noordvisserij (1975)

27.12.1984 werd het vaartuig geschrapd uit de officiële lijst der vissersschepen

In 1985 afgebroken te Brugge.

Foto: verzameling lv

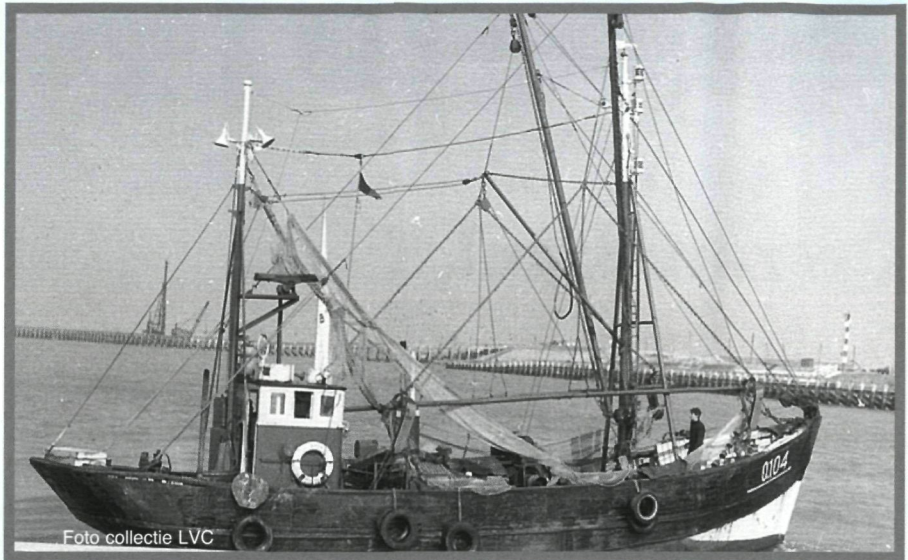

Foto collectie LVC

O 315 JEAN HELENE

Lengte: 34,60 m

Breedte: 7,02 m

Tonnage: 202,99 brutoton

Bouwjaar: 1951

Werk: Chantiers et Ateliers Normand, Le Havre

Motor: Brons 1971

Vermogen: 600 pk

Eigenaars.

Eigendom van Société Les Doris, Boulogne.

1970: verkocht voor afbraak aan J Bakker & Zn, Brugge

O 315 JEAN HELENE.

1971: aangekocht door NV Noordvisserij.

Op 27.12.1984 werd het vaartuig geschrapd uit de officiële lijst der vissersschepen.

Verkocht aan J Bakker & Zn, Brugge voor afbraak.

Foto: verzameling lv

Foto collectie LVC

Z 418 ATLAS

Lengte: 31,10 m

Breedte: 7,40 m

Tonnage: 198,77 brutoton

Bouwjaar: 1964

Werk: Spaandam/Henk Zwart

Motor: Bolnes 1964

Vermogen: 500 pk

Eigenaars.

Z 418 ATLAS.

Cattoor Robert en Demeester Pierre

(bouwovereenkomst)

Cattoor Robert-Demeester, Marguerite

Bil weduwe Demeester Pierre en Pieter en

André Demeester. (1964)

PVBA Atlas (1976)

Z 418 BLUE BIRD.

Constant Couwyzer-Demeulenaere (1977)

PVBA De Hoop (1982)

20.10.1984 werd het vaartuig geschrapd uit de officiële lijst der vissersschepen.

Verkocht in Gambia.

Eigen foto LvdC.

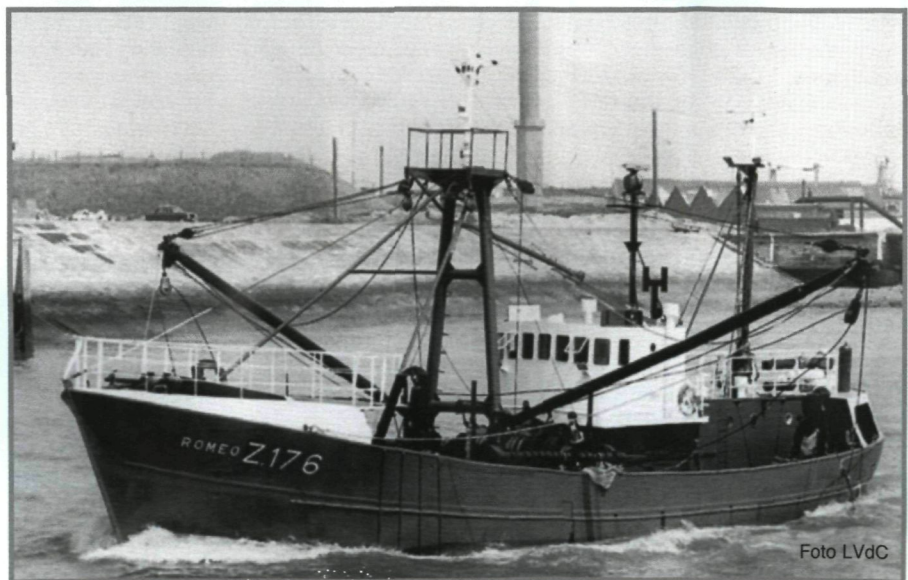

Foto LvdC

VEEL PAPIER, WEINIG CHOCOLA

Chris Prut Meyers is visser op de Z 90. Visserijschool liep hij in Heist waar hij ook woont. Hij is gehuwd met Elke waarmee hij dochtertje Elise grootbrengt. Hij heeft wat gegrasduind in z'n cd's en vraagt zich echt af waarom hij Tomahawk's 'Mit Gas' zo lang heeft laten liggen. Meuris en Yo La Tengo hebben ook nieuw werk dat thuis al ligt te wachten. Verder moet hij z'n iPad nog wat gewoon worden, een mens moet nu eenmaal mee met z'n tijd. Als het Zeevissersfonds iets zou kunnen regelen en/of installeren waardoor de vaartuigen goedkoop WiFi hebben dan zouden ze veel vissers gelukkig maken, en is dat niet onrechtstreeks hun doel?

SLAPENDE HANDEN, PIJNLIJKE RUGGEN EN DE KRACHT VAN HET POSITIEF DENKEN

Toen we na Nieuwjaar de zee optrokken, ging het, zoals bij vele anderen, richting Het Kanaal. Na de grote vangsten op d' Oost was dat enigszins wel aanpassen geblazen. Als schipper mag je je niet blindstaren op de mindere kilo's die je dan vangt, want je maakt daarmee enkel jezelf zot. Dat we slechts 100 kg schol, 50 kg schelvis en 200kg wijting in 24u mogen vangen...

Daar mag je niet over nadenken, je moet er gewoon de grootste uitpikken. De meeuwen zijn er ook content mee... Aan de andere kant: kleine zakken, grote gemakken. Het vissersgezegde dat je 100 jaar kunt worden in Het Kanaal blijkt waar te zijn. En ondanks de lage prijzen maakten we toch mooie reisjes waarbij we ook nog eens weinig materiaal moesten gebruiken. Als het niet vernieuwd moet worden heb je er ook geen werk aan en dat is ook een verademing voor de baas, na de visserij in d' Oost waar we veel *steennets* en netwerk nodig hadden.

Dit jaar hebben we vijf vaardagen meer dan in 2012. Wellicht zullen alleen maar de reders daar blij mee zijn. Hogere quota zouden ons beter uitgekomen zijn dan meer vaardagen. Die zullen wellicht alleen maar met nog meer teruggooi gepaard gaan. Al willen we het paard niet al lopend beslaan. We wachten af en blijven positief denken.

Wie het in de visserij niet meer niet zitten, kan zijn horizon verruimen. Een collega nam in Westende een viswinkel over, De Kottens. Hij blijft ook varen en zal extra verlof nemen wanneer nodig. Lage visprijzen geven hem nu een dubbel gevoel: goed voor de winkel, slecht voor de visser! Op de Z 53 zijn grote werken aan de gang en we hadden een bemanningslid van dat schip met ons mee, omdat die technisch werkloos was. Onze eigen machinist moest zich dan weer laten opereren aan de polsen. Hij had slapende handen door het almaar uitvoeren van almaar dezelfde bewegingen tijdens het gutten. Veel vissers hebben zo'n operatie achter de rug. Het is als rugpijn, ook dat is iets waar wij vissers veel te veel mee geconfronteerd worden.

Maar we blijven positief: carnaval staat voor de deur en velen zijn daar blij mee, sommigen zelfs extatisch. Wij zullen binnenvallen tijdens deze periode, al zullen niet alle collega's een 'muiltje doen', de tijd dat alle vissers aan die vieringen deelnemen ligt achter ons. Maar goed, je kunt ook genieten door gewoon naar de stoet te kijken of je kunt tijdens die periode eens op reis gaan met het gezin. Nog anderen gaan in die periode naar een cursus om hun STCW te updaten. De papierwinkel moet draaien, nietwaar. Ikzelf kijk al uit naar het optreden van Voodoo Wild waar ik op de guestlist sta. Die gasten spelen een akelig perfecte Jimi Hendrix-tribute. Ze hebben ook eigen nummers en staan te popelen om daar mee door te breken. Zelf ga ik er alles aan doen om hen deze zomer op het *Kneistival* te krijgen. Of het zal lukken ziet U deze zomer wel op de affiche.

Chris Prut • chris.prut@telenet.be • foto JoC

BUDDY'S GOLD

AANKOOP
GOLD

AALST

LOUIS D'HAESELEERSTRAAT 4
9300 AALST
0484 20 20 71
OPEN: DIN - ZAT VAN 10U - 12U
EN 13U30 - 18U
GESLOTEN: ZON - MAAN -
EN FEESTDAGEN

OOSTENDE

VAN ISEGHEMLAAN 72
8400 OOSTENDE
059 50 67 29
OPEN: DIN - ZAT VAN 10U - 12U30
EN 14U - 18U
GESLOTEN: ZON - MAAN -
EN FEESTDAGEN

GRATIS PRIJSOFFERTE

GOUD • DIAMANT • ZILVER

DIRECTE BETALING

ANTIËKE JUWELEN

BRUGGE

DWEERSTRAAT 8
8000 BRUGGE
050 34 02 28
OPEN: MAAN - ZAT VAN 10U - 12U
EN 13U30 - 18U
GESLOTEN: ZON - EN FEESTDAGEN

LOKEREN

MARKT 63
9160 LOKEREN
0486 92 66 30
OPEN: DIN - VRIJ VAN 10U - 12U
EN 14U - 18U
GESLOTEN: ZAT - ZON - MAAN -
EN FEESTDAGEN

BUDDYSGOLD@HOTMAIL.COM
WWW.BUDDYSGOLD.COM

tot uw dienst

KRISTOF CORNELIS
OCMW-raadslid

GROEN
werkt voor iedereen

**GIJ DIE DIT BLAD
IN DE KRANTENWINKEL
KOOPT**

Neem vandaag nog een abonnement en schrijf
30 euro (*) over op rekening 384-0596581-18
van Het Visserijblad.

U krijgt dan een jaar lang HVB bij u thuis
in de bus bezorgd.

*(*) Tarief voor abonnementen in België.
Voor het buitenland, zie colofon.*

**NEEM TOCH
'N ABONNEMENT**

Schilderij: Frone Clauwaert